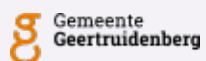
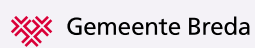

Een (t)huis = een zorg minder

Beleidskader

**Maatschappelijke Opvang, OGGZ
en Verslavingspreventie regio Breda**

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Leeswijzer	9
1 Inleiding	11
2 De situatie nu: doelgroep, toegang en voorzieningen	13
3 Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie in de regio: hoe staan we ervoor en wat kan beter?	19
4 Scope en uitgangspunten	25
5 Samenwerking	31
6 Financieel kader	37
Deel B: Actielijnen 2023-2027	39
Deel C: Kader voor uitvoering regionale activiteiten Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie 2024-2025	49

Samenvatting

Inleiding en aanleiding

Met de start van het Stedelijk Kompas in 2008 is door de samenwerkende gemeenten en partners in de regio Breda een stevige, integrale aanpak ontwikkeld en fors geïnvesteerd om dak- en thuisloosheid tegen te gaan. En onze kwetsbare inwoners in de regio met meervoudige problemen die zorg mijden of waarvoor in reguliere zorg of ondersteuning nog geen passende oplossing is gevonden, te ondersteunen. Denk aan opvang, inloopvoorzieningen voor dak- en thuislozen, regionale verslavingspreventie, activiteiten voor de ontwikkeling van mensen en om ze te activeren, en regionale OGGZ voorzieningen (zoals bemoeizorg, het Maatschappelijk Steunsysteem en het Straatteam). Met het kader 'Opvang en bescherming in de regio Breda vanaf 2020' en het Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid regio Breda 2020 'Een nieuw fundament, een nieuw leven' hebben we als regio al stappen gezet naar een nieuwe basis voor de aanpak van dakloosheid.

Het beleid met betrekking tot dak- en thuisloosheid is toe aan vernieuwing. Dat heeft een aantal redenen:

- Het aantal daklozen, waaronder jongeren, neemt toe. Ook het aantal economisch daklozen neemt toe.
- De doelgroep wordt diverser en we zien meer mensen met complexe problemen in de opvang.
- De aanpak zoals die nu is, functioneert over het algemeen goed. Op onderdelen is er echter ruimte voor verbetering en doorontwikkeling. Dat blijkt uit de evaluatie die we met de samenwerkingspartners en cliënten hebben uitgevoerd.
- De evaluatie van het Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid heeft nieuwe inzichten en aanbevelingen opgeleverd voor de vervolgaanpak.
- Er is inmiddels een Nationaal Actieplan Dakloosheid opgesteld. Daarin heeft het Rijk zijn richting en doelen voor de aanpak van dak- en thuisloosheid vastgelegd. De ambitie is dat in 2030 iedereen een thuis heeft en de maatschappelijke opvang zo veel als mogelijk is afgebouwd.
- Gemeenten (VNG) hebben ingestemd met een bestuurlijk akkoord waarin is afgesproken te werken aan het borgen van bestaanszekerheid, preventie, het verbeteren van de uitvoeringspraktijk en 'Wonen Eerst'. Dat gebeurt op basis van een regionaal plan van aanpak dakloosheid. De Gemeente Breda ontvangt voor deze regionale opgave structureel extra rijksmiddelen om invulling te geven aan het landelijke actieplan.

In dit nieuwe beleidskader worden de uitgangspunten voor de aanpak voor dak- en thuisloosheid en ondersteuning van kwetsbare inwoners met meervoudige problemen in de regio vastgelegd.

Uitgangspunten beleidskader

De basis voor dit beleidskader is het Stedelijk Kompas en het daarin opgenomen doel: we bieden goede opvang en begeleiding. Die is bovendien ook gericht op sociale inclusie en participatiemogelijkheden voor alle dak- en thuislozen in de regio.

Met dit beleidskader vullen we die doelstelling verder in en werken we de kaders uit voor de manier waarop dat in de regio gebeurt. Dat doen we zowel voor de regionale taken vanuit de centrumgemeente op het gebied van Maatschappelijke Opvang, OGGZ en verslavingspreventie, als voor de lokale onderdelen per gemeente.

De beleidsuitgangspunten zijn (zie afbeelding op pagina 6)

1. Wonen Eerst
2. Dakloosheid voorkomen is beter dan opvang
3. Iedereen doet zo zelfstandig en gewoon mogelijk mee
4. Eigen regio
5. Integrale aanpak
6. Inzet ervaringsdeskundigheid
7. Aandacht voor specifieke doelgroepen

7 uitgangspunten

1

WONEN EERST

Bij dak- en thuisloosheid zetten we het zo snel mogelijk verkrijgen van een stabiel thuis voorop. Het verblijf in de opvang is zo kort als nodig en maximaal drie maanden. Het is een veilige plek om te slapen, te werken aan herstel en om zicht te krijgen op de beste vervolgplek. Dat kan een eigen woning of kamer zijn, met ambulante begeleiding als dat nog nodig is. Maar ook een plek in een voorzetting als dat nodig is.

2

DAKLOOSHEID VOORKOMEN IS BETER DAN OPVANG

Nog meer dan "eerst een huis" als inwoners dakloos worden, zijn zij erbij gebaat dat ze dat dak boven hun hoofd niet verliezen. En als dat onverhoopt toch het geval mocht zijn, dat zij als dat even kan geen gebruik hoeven maken van de maatschappelijke opvang maar een andere passende oplossing voorhanden is. We zetten dan ook volop in op preventie en het bereiken van zorgmijnde inwoners.

3

IEDEREEN DOET ZO ZELFSTANDIG EN GEWOON MOGELIJK MEE

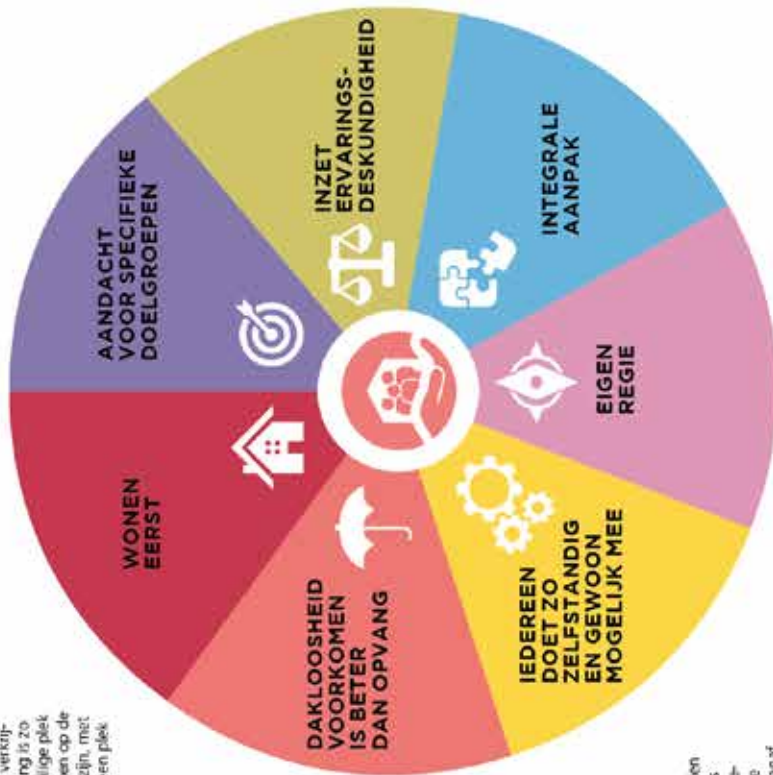
Meedoen, participeren, is voor veel mensen een belangrijke en effectieve motor voor herstel. Gezien worden, erbij horen en meedoen is voor elk mens belangrijk en voor daklozen allermist vanzelfsprekend. We streven er dan ook naar dat mensen die dakloos zijn, met de benodigde ondersteuning, vanaf de eerste dag actief zijn en participeren naar vermogen. Waar mogelijk staat "werk eerst" naast het principe "wonen eerst".

7

AANDACHT VOOR SPECIFIEKE DOELGROEPEN

De groep dak- en thuislozen is divers. Waar nodig zetten we voor specifieke doelgroepen in op een andere aanpak. In de regio Breda betreft dat jongeren en terugkeerders.

4

EIGEN REGIE

Dreigend dak- en thuisloze inwoners worden gestimuleerd regie te houden of weer te krijgen over hun leven en volgen een hersteltraject om (weer) zelfstandig te kunnen wonen. De ondersteuning sluit daarbij aan en versterkt dat vermogen. Dat betekent dat cliënten in de opvang een plek vinden om tot rust te komen en vanuit die basis worden ondersteund om de focus van overleven te verleggen naar doen en ontwikkelen. Vanuit gelijkwaardigheid wordt in overleg tussen cliënt en begeleider vorm gegeven aan het herstelplan. We verwachten wel dat mensen meewerken aan duurzame uitstroom.

5

INTEGRALE AANPAK

Dakloosheid ontstaat door problemen op verschillende leefgebieden: omvattende of verlies van inkomen met mogelijk schulden tot gevolg, verlies van een woning door life-events waarbij het in de huidige situatie steeds moeilijker wordt om terug te keren op de reguliere woningmarkt. Bij de aanpak van dakloosheid, zowel preventief als bij opvang en uitstroom, zetten we dan ook integraal in op alle relevante leefgebieden zoals: wonen, werk, onderwijs, inkomen, veiligheid.

6

INZET ERVARINGS-DESKUNDIGHEID

We maken geen beleid voor dakloze en kwetsbare inwoners zonder dat zij er zelf bij betrokken zijn. Daarnaast zijn ervaringsdeskundigen van grote toegevoegde waarde in het bereiken, toeleiden naar zorg en ondersteunen van dakloze inwoners. Daarom willen we dat waar mogelijk in de uitvoering passeren de ervaringsdeskundigheid wordt ingezet.

De doelgroepen van dit beleidskader zijn:

- voor de Maatschappelijke Opvang alle (dreigend) dak- en thuislozen in de regio. Dat zijn feitelijk daklozen, residentieel daklozen en dreigend daklozen;
- voor de OGGZ alle kwetsbare inwoners met meervoudige problemen die zorg mijden en/of waarvoor in de reguliere zorg- en dienstverlening nog geen passende oplossing is gevonden;
- voor de regionale Verslavingspreventie alle inwoners van de regio.

Voor de taken van de centrumgemeente op het gebied van de maatschappelijke opvang gaan we uit van de definitie in de Wmo:

*‘Opvang (onderdak en begeleiding) bieden aan personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico’s voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich **op eigen kracht**, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk te handhaven in de samenleving.’*

Dit betekent dat mensen met alleen een woonvraag (ook wel economisch daklozen) niet binnen de regionale opgave vallen. Gemeenten zijn hiervoor lokaal verantwoordelijk.

Actielijnen

We hebben 6 actielijnen om de ambities voor de periode 2023-2027 te realiseren. Per actielijn zijn de activiteiten op hoofdlijnen uitgewerkt.

1. Van Opvang naar Wonen

Deze actielijn bestaat uit twee onderdelen: zorgen voor duurzame woonplekken en aanpassen van het palet Maatschappelijke Opvang. In onze regio hebben we op sommige plekken niet het goede type woon-/verblijfsplekken om ‘Wonen Eerst’ te laten slagen. Daarom maken we daar werk van. Samen zorgen we voor extra plekken Housing First, Skaeve Huse/Anders Wonen en een Beschermd Wonen voorziening voor mensen met tripleproblematiek (een combinatie van licht verstandelijke beperking (LVB), psychische problematiek en verslaving). Deze woonplekken zijn zo regulier mogelijk. Bovendien spreiden we ze zo over de regio dat ze passen bij de doelgroep. Daarbij houden we rekening met de lokale situatie van onze gemeenten. In de overgangperiode naar ‘Wonen Eerst’ zullen we tijdelijk nog meer opvangplekken nodig hebben. Die realiseren we meer gespreid over de regio en in vormen die zo veel mogelijk aansluiten bij regulier wonen.

2. Preventie

De preventieaanpak bestaat uit 5 onderdelen:

1. Elke gemeente heeft een lokale aanpak voor preventie, nazorg en terugvalpreventie rondom dakloosheid.
2. We zetten in op (zorgwekkende) zorgmijders en terugdringen van overlast. Dakloze EU burgers die geen recht hebben op opvang in Nederland ondersteunen we. Dat doen we door hen te begeleiden naar werk of te helpen bij terugkeer.
3. We voorkomen dat uitval of uitstroom uit beschermd wonen, een jeugdzorginstelling of pleeggezin, een GGZ-kliniek, detox, detentie of een asielzoekerscentrum (AZC) leidt tot instroom in de Maatschappelijke Opvang (MO).
4. We zorgen voor extra begeleiding na uitstroom uit de opvang door dezelfde mentor. Daarmee garanderen we een ‘goede landing’ in de wijk. Dit doen we parallel aan het opstarten van de ambulante begeleiding.
5. We zorgen voor verslavingspreventie.

3. Iedereen doet mee

Voor feitelijk daklozen blijven we ontmoeting, een luisterend oor en praktische ondersteuning organiseren. We helpen bij de basisbehoeften, zoals met een warme plek, toegang naar een toilet, een maaltijd en een plek om een telefoon op te laden. De behoefte hieraan kan veranderen hoe verder we ‘Wonen Eerst’ realiseren. Daarom onderzoeken we samen met de partners de toekomstige rol en plaats van de regionale inlopen. We verkleinen het regionale activeringsaanbod voor dak- en thuislozen in Breda. Dat richten we meer op feitelijk daklozen (+ 3 maanden na uitstroom uit de maatschappelijke opvang). Voor ex- daklozen focussen we meer op regulier meedoen in hun directe woonomgeving. Eind 2023 evalueren en besluiten we of we doorgaan met de werk-eerst-trajecten.

4. Extra aandacht voor jongeren

We zorgen onder meer voor meer passende opvangplekken en/of een tussenvoorziening en meer Beschermd Wonen plekken. We houden daarbij ook rekening met de verslavingsproblematiek onder jongeren. We verkennen of we een tijdelijke rustplek in het aanbod dat we nu voor jongeren hebben kunnen inrichten. We zorgen ook voor een aangepaste aanpak voor jongeren. Daarin werken we onder andere uit of een andere manier van aanmelden helpt, hoe we de communicatie met jongeren kunnen verbeteren en of we een mentoraanpak kunnen inzetten.

5. Extra aandacht voor terugkeerders

We investeren meer in het motiveren van deze doelgroep en ontwikkelen een aanpak die beter bij hen past. Daarbij kijken we of een combinatie van een permanente verblijfplek met passende begeleiding mogelijk is. Net als uitbreiding en snellere inzet van Housing First, een triplevoorziening en Anders wonen /Skaeve Huse¹. Hiernaast zijn we in gesprek met verslavingszorg om de toeleiding naar detox/verslavingszorg te versnellen.

6. Doorontwikkelen inzet ervaringsdeskundigheid

Samen met de uitvoerend partners in het veld stellen we een plan op voor de succesvolle inzet van ervaringsdeskundigheid. Daarbij maken we duidelijker onderscheid tussen professioneel (geschoolde) ervaringsdeskundigen en medewerkers of vrijwilligers die ervaring hebben met complexe problemen en/of dakloosheid.

We zorgen jaarlijks, op basis van de actielijnen, voor een uitvoeringsplan op hoofdlijnen. Als het nodig is actualiseren we dan ook de actielijnen.

Gemeentelijke samenwerking

In de regio Breda werkt centrumgemeente Breda met de aangesloten gemeenten (Altena, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert) samen aan de aanpak van dak- en thuisloosheid, OGGZ en verslavingspreventie.

De Gemeente Breda is voor de regionale voorzieningen de centrumgemeente. Maar ook al is centrumgemeente Breda verantwoordelijk voor de organisatie van de Maatschappelijke Opvang, alle gemeenten in de regio zijn individueel verantwoordelijk en dragen bij aan de aanpak van dakloosheid. Dit beleidskader is dan ook een plan van ons samen.

Uitdagingen

De uitvoering van de systeemverandering (centraal zetten van preventie, versterken van de uitvoeringspraktijk, eerst een woning in plaats van opvang) vraagt van de hele regio een andere manier van werken en denken. Dit heeft tijd nodig; het is onzeker of dit ons snel genoeg lukt en of we in 2030 iedereen van een huis kunnen voorzien en de opvang hebben afgebouwd, zoals de landelijke ambitie is. We zijn bovendien ook afhankelijk van ontwikkelingen om ons heen. Denk aan de woningmarkt, wachtlijsten voor verslavingszorg en voldoende passende voorzieningen en woonvormen. Zaken die we als gemeenten maar beperkt kunnen beïnvloeden.

Het grootste knelpunt voor de ambities in dit beleidskader? Dat is de beschikbaarheid van voldoende passende woonplekken. Voor de uitstroom uit de MO in onze regio verwachten we in 2023 215 woonplekken nodig te hebben. Waarschijnlijk zal een deel van de doelgroep op eigen kracht een kamer of gedeelde woning vinden binnen of buiten onze regio of doorstromen naar beschermde woonplekken. Veel aandachtsgroepen doen een beroep op sociale huurwoningen. Daardoor is de druk op passende, betaalbare woningen hoog. De vraag is of er uiteindelijk voldoende sociale huurwoningen/woonplekken in de regio zijn voor deze doelgroep. En of de (lokale) condities om duurzaam uit te kunnen stromen voldoende zijn gegarandeerd. Pas dan kunnen we namelijk opvang en tussenvoorzieningen afbouwen. In de jaarlijkse uitvoeringsplannen moet deze samenhang dan ook worden bewaakt.

¹ Anders wonen of Skaeve Huse is een bijzondere woonvorm. Hij is speciaal voor daklozen met complexe problemen die zich niet aan een gewone woonomgeving kunnen aanpassen en niet in een groepsvoorziening kunnen wonen. Zij wonen in een prikkelarme omgeving.

Leeswijzer

Dit document bestaat uit 3 delen:

Deel A is het beleidskader. Hierin beschrijven we na een inleiding in hoofdstuk 1 de huidige doelgroep en situatie in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 besteden we aandacht aan wat goed gaat en wat beter kan. In hoofdstuk 4 zijn de beleidsuitgangspunten benoemd. We beschrijven waar we ons regionaal voor inzetten, wat de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente is en wat we als gemeenten lokaal moeten oppakken. In hoofdstuk 5 lichten we de regionale samenwerking toe, gevolgd door de financiële keuzes in hoofdstuk 6. Voor dit deel A is geen looptijd vastgesteld. Het blijft daarom van kracht tot besloten wordt dat het geactualiseerd moet worden.

In **deel B** hebben we de actielijnen voor de periode 2023-2027 opgenomen. In deze actielijnen beschrijven we op hoofdlijnen de doelstellingen en de acties die daarbij horen. Ze vormen de basis voor een uitvoeringsplan dat we elk jaar op hoofdlijnen opstellen. Als dat nodig is, actualiseren we de actielijnen.

In **deel C** hebben we de kaders voor de uitvoering van regionale activiteiten, die door de partners worden uitgevoerd, opgenomen. Ze vormen de basis voor subsidieverstreking of inkoop van die activiteiten. Met dit beleidskader hebben we een systeemverandering voor ogen: een overgang 'van opvang naar wonen'. Dat is in lijn met het landelijk actieplan. Omdat deze overgang het palet van opvangvoorzieningen en activiteiten beïnvloedt, is de looptijd van dit deel C 2 jaar.

1. Inleiding

De wereld verandert op het moment in hoog tempo. Zo was er allereerst de coronacrisis en nu de economische situatie. De woningmarkt is overspannen en de bestaanszekerheid van mensen komt steeds meer onder druk te staan. Dat betekent nogal wat voor de leefsituatie van mensen: de kans op uitsluiting en dakloosheid neemt toe. Dat blijkt ook uit de cijfers: de laatste jaren stijgt het aantal daklozen in Nederland. Vooral onder jongeren en arbeidsmigranten. We zien dat ook in de regio Breda de groep verandert: het aantal mensen mét baan maar zonder huis stijgt. Bovendien lijkt de problematiek van daklozen vandaag de dag complexer.

Het moet anders

Dat kan en moet anders. Dat vindt Europa met het ondertekenen van de verklaring van Lissabon in 2021. Dat vindt ook Nederland met het eind 2022 gepresenteerde 'Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis'. En dat vinden ook wij in de regio Breda, met dit nieuwe regionale 'Beleidskader Maatschappelijke Opvang, OGGZ² en Verslavingspreventie'.

Wie zijn 'wij'? In de regio Breda zijn dat de centrumgemeente Breda, de aangesloten gemeenten Altena, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert én de betrokken partners. In 2008 zijn we gestart met het Stedelijk Kompas: een stevige integrale aanpak om dak- en thuisloosheid tegen te gaan. Daarin is fors geïnvesteerd. Met het kader 'Opvang en bescherming in de regio Breda vanaf 2020' en het Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid 'Een nieuw fundament, een nieuw leven' hebben we als regio al stappen gezet naar een nieuwe basis voor de aanpak van dakloosheid. Er is een impuls gegeven met extra woonplekken en een nieuwe Doorstroomvoorziening (dag- en nachtopvang). En er is hulp op maat als iemand (mogelijk) dakloos raakt, zodat zijn situatie duurzaam verbetert.

Structurele ambities, structurele middelen

Europa, Nederland en de regio Breda hebben grote ambities. Maar als we echt het verschil willen maken zijn vooral extra middelen nodig. Het budget in onze centrumregio bijvoorbeeld is al jaren niet genoeg om het tij te keren. Door het Versterkingsplan hadden we extra middelen, maar dat was maar tijdelijk. Eind 2022 presenteerde het Rijk het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Daardoor komt er structureel extra budget beschikbaar voor de aanpak van dakloosheid.

De ambitie van onze regio

Dit regionale beleidskader gaat over de voorzieningen die we samen voor al onze inwoners regelen. Denk aan opvang, inloopvoorzieningen voor dak- en thuislozen, regionale verslavingspreventie, activiteiten voor de ontwikkeling van mensen en om ze te activeren, en regionale OGGZ voorzieningen (zoals bemoeizorg, het Maatschappelijke SteunSysteem en het Straatteam). Want geen enkele inwoner uit onze regio mag (onvrijwillig) op straat slapen en elke inwoner zou een eigen woonplek moeten hebben. Met passende hulp en begeleiding als het nodig is.

De Gemeente Breda is de centrumgemeente voor deze regionale voorzieningen. Of dat zo blijft is nog niet duidelijk. Het beleidsvoornemen van het ministerie is om vijf jaar na de doordecentralisatie van Beschermd Wonen (beoogde ingangsdatum 1/1/2024) te onderzoeken en besluiten of dat ook met de Maatschappelijke Opvang zou gebeuren. We verwachten nu dat we daarover op zijn vroegst in 2029 duidelijkheid hebben. Maar ook al is centrumgemeente Breda verantwoordelijk voor de Maatschappelijke Opvang, alle gemeenten in de regio dragen bij aan de aanpak van dakloosheid. Dit beleidskader is daarom ook een plan van ons samen.

De aanpak van dakloosheid begint namelijk niet bij het organiseren van regionale voorzieningen. Die begint bij preventie! We moeten lokaal voorkomen dat mensen in een kwetsbare situatie terechtkomen en dakloos raken. Zorgen dat er een woonplek is met nazorg als mensen vanuit de opvang weer (begeleid) zelfstandig gaan wonen. Dat de (opvang)voorzieningen alleen een vangnet zijn, waar we zo kort en zo weinig mogelijk gebruik van maken. De afspraak is dat elke gemeente een lokale aanpak voor preventie, nazorg en terugvalpreventie heeft. En we blijven elkaar inspireren en steunen om die verantwoordelijkheid te nemen.

2. De situatie nu: doelgroep, toegang en voorzieningen

In dit hoofdstuk laten we zien hoe de zaken ervoor staan en welke ontwikkelingen er zijn per begin 2023: hoe ziet de doelgroep eruit (belangrijke kenmerken, omvang) en hoe zorgen we op dit moment voor hulp, opvang en ondersteuning.

2.1 De doelgroep

In de regio Breda hebben we te maken met *feitelijk* daklozen, *residentieel* daklozen³, en *dreigend* daklozen (waaronder zogenoemde sofaslapers). Meestal zijn dit mensen die op meer punten zorg nodig hebben. Ze hebben bijvoorbeeld psychische en/of verslavingsproblemen, een verstandelijke beperking en/of schulden. Soms zijn het mensen die overlast veroorzaken. Mensen die niet in een groep functioneren en die zich soms crimineel gedragen.

Die ingewikkeldheid van problemen waarmee mensen kampen neemt de laatste jaren flink toe. En daarmee dus ook de intensiteit. We zien dakloze inwoners met een Wet langdurige zorgindicatie (Wlz) waar geen passende voorziening voor beschikbaar is. Ze hebben echter wel een verblijfsplek nodig, ook vanwege hun zorgbehoefte. Daarnaast zien we steeds meer dak- en thuisloze jongeren in de Maatschappelijke Opvang. En steeds vaker mensen uit Syrië, Somalië en Eritrea met voornamelijk een taalprobleem. Bovendien stijgt het aantal daklozen met een baan.

Doordat er te weinig beschikbare sociale huurwoningen zijn, zijn er steeds meer economisch dak- en thuislozen zonder hulpvraag. De toename van het aantal eenpersoonshuishoudens maakt dat het risico daarop groter wordt. Op straat treffen we de laatste jaren ook een stijgend aantal dakloze arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa aan. Op dit moment verblijven circa 100 daklozen in de verschillende voorzieningen voor Maatschappelijke Opvang⁴.

Dan zijn er ook nog de residentieel daklozen. Zij wonen in Beschermd Wonen voorzieningen, zoals De Vliet (chronisch verslaafden) en De Gaarshof. En er zijn langdurig daklozen die gebruikmaken van 'Housing First': zelfstandig wonen in de wijk met intensieve begeleiding op maat.

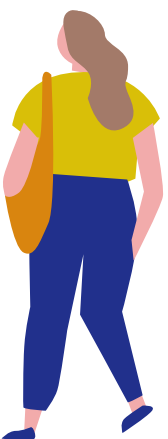
Op straat ziet het Straatteam ongeveer 110 daklozen in onze regio. Dat is een ruwe schatting.

Naast de doelgroep daklozen richten we ons ook op inwoners die kwetsbaar zijn en problemen op meerdere levensgebieden hebben. De meeste van hen laten zorgmijdend gedrag zien en lopen een groot risico om dak- of thuisloos te raken.

2.2 Informatie en toegang: Centraal Onthaal

Het loket Centraal Onthaal in de Gemeente Breda is de spil in de aanpak. Medewerkers van dit loket zijn ervaren in doorvragen en het inschatten van de situatie van mensen die er aankloppen. Zij gaan met deze mensen in gesprek. Daarna geven zij informatie en advies over de stappen die nodig zijn om niet dak- en thuisloos te raken of om daar weer uit te komen. Waar het kan, leiden zij iemand door naar hulp en ondersteuning, zodat zo iemand niet verder afglijdt. En is er meer nodig, dan verwijzen zij naar Maatschappelijke Opvangtrajecten. Centraal Onthaal registreert de opvang en begeleiding van (dreigend) dak- en thuislozen die een traject krijgen aangeboden.

Een deel van de daklozen klopt niet aan voor hulp bij het loket Centraal Onthaal. Bijvoorbeeld omdat ze tijdelijk bij vrienden of familie kunnen slapen, of omdat ze al via het maatschappelijk werk in hun gemeente hulp krijgen. De werkelijke groep daklozen is dus groter dan het aantal meldingen bij het loket Centraal Onthaal en het aantal daklozen die een traject gestart zijn bij een maatschappelijke organisatie.

3 Feitelijk daklozen zijn mensen zonder vaste verblijfplaats die op straat leven of (niet structureel) bij familie of vrienden slapen. Residentieel daklozen zijn mensen die in een instelling voor Maatschappelijke Opvang verblijven.

4 Een verdere toelichting op het palet Maatschappelijke Opvang staat in paragraaf 2.3

Jammer genoeg bleek in 2022 dat het registratiesysteem dat we nu hebben onvoldoende betrouwbare informatie oplevert. Veel is namelijk niet op dezelfde manier geregistreerd. In 2022 is dat aangepast, zodat de data betrouwbaarder zijn. Dat betekent echter wel dat we daardoor maar beperkt met eerdere jaren kunnen vergelijken. In 2022 voerden medewerkers van het loket Centraal Onthaal 1033 fysieke gesprekken, in 2021 waren dat er 1017.

Bekende oorzaken van dakloosheid zijn:

- nare jeugdervaringen (kindermishandeling, verwaarlozing en disfunctionele huishoudens)
- opeenstapeling van problemen in combinatie met levensgebeurtenissen
- verlies van onderdak door huisuitzettingen
- verlies van onderdak na vertrek uit een verblijfsinstelling
- remigratie
- verslaving

Verder zien we in alle regiogemeenten dat er steeds meer mensen met complexe problemen in de wijk komen wonen. Dat komt door de ambulantisering: psychisch kwetsbare mensen moeten zo veel mogelijk kunnen wonen in en deelnemen in de maatschappij. Daardoor ontstaan steeds vaker leefbaarheidsproblemen in de wijk. Deze optelsom vergroot de kans op dakloosheid.

Kijken we naar de daklozen die we in 2022 hebben opgevangen in de Doorstroomvoorziening dan zien we dat:

- In de Doorstroomvoorziening (dag- en nachtopvang, hierna DSV) 86% van de cliënten man is en 14% vrouw.
- Cliënten tussen de 30 en 40 jaar de grootste groep (30%) zijn in de opvang. Ruim de helft van de cliënten is jonger dan 40 jaar (56%).
- Het aantal unieke cliënten dat in de DSV verbleef 318 was. In 2021 was dit 234.
- Het aantal jongeren in de DSV was 43 (in 2021 was dit 54). In de crisiswoningen was het aantal jongeren 9 in 2021 en 8 in 2022.
- Per 1 januari 2023 65 cliënten een traject volgen bij de DSV. Dat aantal is groter dan het aantal mensen dat per nacht in de DSV verblijft, omdat niet iedereen in een traject elke nacht in de DSV slaapt.

2.3 Maatschappelijke Opvang

Er is een palet aan (opvang)voorzieningen waarmee we op maat ondersteunen, opvangen en begeleiden als iemand (dreigend) dak- en thuisloos wordt of is. De afbeelding hiernaast laat dat palet zien.

Ontmoeten, meedoen en toeleiden

We hebben verschillende laagdrempelige inloopvoorzieningen voor de doelgroep in onze regio. Plekken om simpelweg te zijn en tot rust te komen. Er is een luisterend oor te vinden en een maaltijd. Daarnaast is er ook praktische hulp voor financiën, administratie en huisvesting. En dan zijn er nog een beperkt aantal adviserende gesprekken. Daarin krijgen cliënten korte tijd hulp om aan te kunnen sluiten bij reguliere hulp en ondersteuning. De activiteiten in de inloopvoorzieningen zijn laagdrempelig en passen bij hun functie. De inloopvoorzieningen werken bovendien met elkaar samen. Zo kunnen ze inlooptijden en activiteiten zo effectief mogelijk aan de doelgroep aanbieden.

Verder is er Talentenfabriek De Faam. Zij organiseren activiteiten voor ontwikkeling (herstel), zelfontplooiing en activering. Dat doen zij binnen de thema's werk, educatie en vrije tijd. Zo werken cliënten toe naar aansluiting op reguliere activiteiten en organisaties (in de wijk) en re-integratie naar werk.

Maatschappelijke Opvang – Openbare Geestelijke Gezondheidszorg - Verslavingspreventie

peildatum 1 mei 2023

VERSLAVINGSPREVENTIE

Doelgroep Alle inwoners

Doel Problemen door middelen gebruik voorkomen en risico op dakloosheid door verslaving verminderen

INLOOPVOORZIENINGEN

Doelgroep Dak- en thuislozen met veelal meervoudige problemen uit de regio Breda die anderen willen ontmoeten of in beweging willen komen.

Waar Aanhuis, SMO Breda en Stichting de Herberg

VANGNET VOOR ZORGMIDDERS

STRAATTEAM SMO

Doelgroep Voor dak- en thuislozen die hulp nodig op straat lenen en soms overlast veroorzaken.

Doel In contact komen met jongeren dak- en thuislozen en toelaten naar hulp en begeleiding.

BEMOEIING

Doelgroep Kwetsbare inwoners met meervoudige problemen die zorg nodig.

Doel Toelaten naar zorg door middel van een overtuigende aanpak.

MASS

Doelgroep Kwetsbare inwoners met meervoudige problemen maar voor in de reguliere zorg- en dienstverlening nog geen passende oplossing gevonden b. dak- en thuisloosheid.

LOKET CENTRAAL ONTHAAL

• Informatie en advies
• Hulp en toelating

OPVANGVOORZIENINGEN VOOR DAKLOZEN

JONGEREN-OPVANG

JONGEREN

• 1 kamer
• Jongerenhuis
• 6 trajecten
• Villa Boerebont

CRISISWONINGEN

GEZINNEN

• 10 woningen in Alena, Breda, Eten-Heet en Oosterhout

DSV

GROEPSOPVANG

• 30 dag- en nachtopvang in Breda
• 20 wintersopvang Breda

SPRINGPLANK

ALLEEN-STAANDEN 18 +

• 25 trajectopvang in Alena, Breda en Oosterhout

TUSSEN-VOORZIENING

ALLEEN-STAANDEN 18 +

• 10 kamers in Breda

BESCHERMD WONEN O.A.

INTRAMURAAL BESCHERMD WONEN

GECLUSTERD BESCHERMD WONEN

BESCHERMD WONEN IN DE WIK, WAARONDER HOUSING FIRST

JONGERENHUIS SMO

Crisisopvang in een groepsovername met begeleiding.
Criteria Jongeren < 27 jaar.
Kan zelfstandig wonen.

CRISISWONINGEN SMO

Crisisopvang in een zelfstandige woning met begeleiding.
Criteria Kan zelfstandig wonen.

SPRINGPLANK

Opvang met Werk en/of trajecten.
Criteria Kan zelfstandig wonen. Gereserveerd en in staat om te (gaan) werken.

VILLA BOERBONT

Crisisopvang met begeleiding op een beschermde woonlocatie.
Criteria Jongeren < 27 jaar. Mogelijk sprake van een verslavingsprobleem en/of psychische problematiek en/of gedragsproblematiek.

DOORSTROOMVOORZIENING

Dag- en nachtopvang met begeleiding. Wintersopvang.
Criteria Kan verblijven in groepsovername.

TUSSENVOORZIENING

Opvang met ichte begeleiding.
Criteria Kan zelfstandig wonen.

WONEN MET BEGELEIDING

> Conington woningen (wonen met begeleiding)
> Woningen via SMO met ambtante begeleiding

WONEN

> Particuliere woningmarkt
> Sociale huurwoning, o.a. via Klik voor Wonen

Opvangvoorzieningen

In onze regio hebben we een breed aanbod van opvangtrajecten en voorzieningen. Mensen die geen thuis meer hebben en niet op eigen kracht kunnen meedoen in de samenleving krijgen tijdelijk opvang en begeleiding. Zo bezweren we de eerste crisis. Er zijn verschillende opvangplekken:

- De nieuwe **Doorstroomvoorziening**. Een 24-uurs dag- en nachtopvang van SMO Breda voor dak- en thuislozen vanaf 18 jaar uit de regio Breda: mensen met multiproblematiek of die we verder moeten diagnosticeren. We subsidiëren structureel 30 opvangplekken en 20 plekken winteropvang. Er zijn 40 kamers beschikbaar voor 1 à 2 personen. Er is dus ruimte in de DSV om maximaal 76 personen tegelijk op te vangen als dat op piekmomenten nodig is.
- Ongeveer 20 **crisiswoningen** voor meer zelfredzame mensen (alleenstaanden, jongeren, gezinnen) die dakloos zijn en een begeleidingsvraag hebben. Door de regionalisering zijn de crisiswoningen beter gespreid te vinden in onze regio. Naast Breda en Altena zijn er nu ook crisiswoningen in Oosterhout en Etten-Leur.
- Per jaar 6 **specifieke opvangtrajecten** van 3 maanden bij Villa Boerebont voor risicojongeren. Als er korte trajecten zijn door snelle doorstroom of uitval, dan kunnen soms 7 of 8 jongeren per jaar gebruik maken van die trajecten.

Al deze opvang is tijdelijk bedoeld. We werken er telkens naartoe dat cliënten uitstromen naar een passend vervolgtraject. Het doel is binnen 6 weken vanuit de dag- en nachtopvang en binnen 13 weken vanuit crisiswoningen en het opvangtraject voor jongeren.

Tot eind 2023 loopt er een pilot voor 25 zogenoemde **trajecten Springplank**. Daarin krijgt iemand tijdens een traject van gemiddeld 12 maanden niet alleen een tijdelijke woon- of opvangplek maar ook begeleiding en re-integratie naar werk. Dat gebeurt verspreid in de regio: in Breda, Almkerk, Oosterhout en Teteringen. Eind 2023 bekijken we de resultaten en besluiten we of deze trajecten een structureel onderdeel worden van het palet aan opvangplekken en voorzieningen.

Op dit moment hebben we ook een **tussenvoorziening** in de Neubourgstraat in Breda. Die bestaat uit 2 woningen voor maximaal 10 mensen die zijn uitgestroomd uit de DSV en die wachten op een normale woonplek. Deze tussenvoorziening is er nog tot halverwege 2025⁵.

2.4 OGGZ⁶ en Verslavingspreventie

Straatteam, bemoeizorg en MaSS

In de regio hebben we een Straatteam. Zo kunnen we outreachend werken en contact maken en houden met dak- en thuislozen die lang op straat leven en (nog) geen ondersteuning willen.

Een deel van (dreigend) daklozen vraagt niet om hulp, weet de weg naar hulp niet te vinden of wil geen hulp. Meestal zijn het mensen of gezinnen die te maken hebben met een opeenstapeling van problemen op het gebied van financiën, wonen, werken, psychische en lichamelijke gezondheid, sociale contacten, gezondheid en opvoeding. Zij zijn niet in staat om zelf ondersteuning te vragen, of de omgeving maakt zich zorgen of ervaart ernstige overlast.

We willen zorgen dat deze mensen weer volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen, als dat nodig is met ondersteuning. Met een vasthoudende outreachende inzet van hulp proberen we de situatie te doorbreken. Daarmee verkleinen we ook het risico op dakloosheid.

We bieden actief en ongevraagd hulp aan mensen die niet in staat zijn om deze hulp zelf te zoeken. Met bemoeizorg proberen we deze mensen naar zorg te leiden met een outreachende aanpak, die als dat nodig is de vrijblijvendheid voorbijgaat. We werken in een multidisciplinair team van professionals met ervaring in de verslavingszorg, LVB⁷ sector, psychiatrische problematiek en knowhow in het bieden van psychosociale ondersteuning en financiële expertise bij schulden. De opdracht voor bemoeizorg is om jaarlijks 300 zorgwekkende zorgmijders te vinden, ze vast te pakken en naar passende zorg te leiden.

Bovendien hebben we in iedere gemeente het netwerkoverleg Maatschappelijke SteunSysteem (MaSS). In maandelijkse casuïstiekoverleggen worden samen met partners kwetsbare inwoners met meervoudige problemen besproken om vanuit een integraal plan van aanpak doorbreken te realiseren.

⁵ Deze termijn hangt samen met de door de eigenaar aangeboden huurperiode.

⁶ Openbare geestelijke gezondheidszorg

⁷ Licht verstandelijke beperking

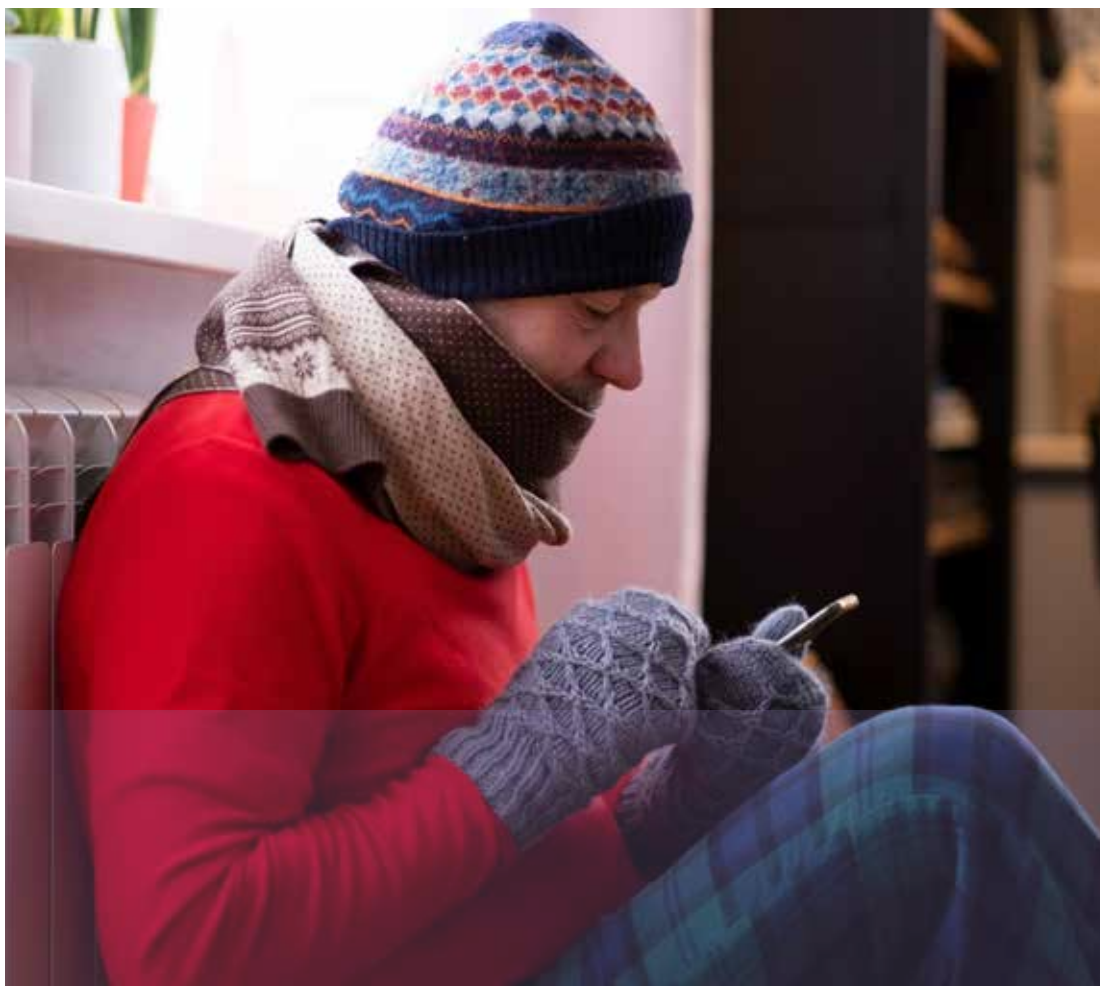
Verslavingspreventie

In verslavingspreventie investeren we regionaal. Dat doen we op verschillende manieren. Novadic-Kentron voert de preventie uit. Zij richten zich op het voorkómen van problemen en beperken van schade door het gebruik van alcohol, drugs, medicijnen, gokken, internetten en gamen. En op het verkleinen van het risico op dakloosheid als gevolg van verslaving. Dat gebeurt ook door problemen die bij een verslaving horen vroeg te signaleren en erop te anticiperen. Verslaving is een veel voorkomende oorzaak, maar ook regelmatig het gevolg van dakloosheid.

Novadic-Kentron werkt outreachend om mensen te bereiken die zorg en begeleiding nodig hebben. Als het nodig is, verwijzen zij hen door naar passende zorg. Zij zetten alle vormen van preventie in: universeel, selectief, geïndiceerd en casefinding. Ze werken met het Landelijk Basispakket Verslavingspreventie. Activiteiten die zij uitvoeren zijn bijvoorbeeld voorlichting (van jongeren, ouders en professionals), informatievoorziening en consultatie, deskundigheidsbevordering, outreachend veldwerk en ondersteuning van organisaties voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Meldpunt Crisiszorg West-Brabant en sociaal medische zorg aan daklozen

Met het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (waarin het meldpunt Zorg & Overlast van de GGD is geïntegreerd) organiseren we een vangnet voor kwetsbare burgers. Bovendien kunnen we ze daarmee naar reguliere zorg leiden. Het OGGZ team van de GGD werkt ook intensief samen met bemoeizorg en het Straatteam. Inwoners die zijn vastgelopen en op 'vergeten' of verborgen plekken verblijven, kunnen zij zo naar zorg leiden. Een spreekuur voor daklozen en inzet van een verpleegkundige zorgt dat dak- en thuislozen toegang hebben tot sociaal-medische zorg.

3. Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie in de regio: hoe staan we ervoor en wat kan beter?

3.1 Inleiding

Voordat we vooruitkijken is het belangrijk om stil te staan bij de afgelopen jaren. Hoe hebben we tot nu toe de regionale voorzieningen voor de aanpak van dakloosheid georganiseerd en uitgevoerd? Wat hebben we daarvan geleerd? Wat ging goed en willen we behouden? Wat kan beter? En sluit de onze uitvoering nog aan bij de nieuwe (landelijke) ambities?

Bij de evaluatie is een brede groep betrokken: regiogemeenten, medewerkers van Centraal Onthaal van de centrumgemeente, cliënten/cliëntenraad, management en medewerkers van onze maatschappelijke partners. Informatie hebben we op verschillende manieren opgehaald. Denk aan bijeenkomsten, met vragenlijsten en in persoonlijke gesprekken. Verder hebben we het 'Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid' tussen november 2020 en december 2022 uitgevoerd. Daarmee hebben we in allerlei pilots en projecten ervaring opgedaan met de manier waarop de aanpak van dak- en thuisloosheid sterker kan. De ervaringen en lessen daaruit nemen we mee in dit nieuwe beleidskader. In dit hoofdstuk laten we een overzicht zien van de belangrijkste daarvan voor OGGZ en Verslavingspreventie. Ze komen terug in de beleidskeuzes in hoofdstuk 4.

3.2 Informatie en toegang: Centraal Onthaal

De samenwerking van Centraal Onthaal met de gemeenten en de lokale algemene voorzieningen loopt in de regel goed. Wel kan op onderdelen de rol- en taakverdeling duidelijker, vooral vanuit het perspectief van de regiogemeente. Voor hen is niet altijd duidelijk wanneer zij zelf aan zet zijn (bijvoorbeeld bij economisch daklozen) en wanneer Centraal Onthaal. Bovendien hebben cliënten aangegeven behoefte te hebben aan:

- ruimere openingstijden;
- digitale en telefonische communicatiekanalen (bijvoorbeeld WhatsApp);
- een laagdrempeliger plek waar meerdere zaken meteen afgehandeld kunnen worden, zoals het aanvragen van een uitkering.

Vooral jongeren hebben behoefte aan een andere aanpak en manier van omgang.

3.3 Maatschappelijke Opvang

Algemeen

Onze reguliere aanpak om dak- en thuisloosheid in de regio Breda te voorkomen staat, en werpt zijn vruchten af. Het aantal feitelijk daklozen is afgenomen. Dat komt door de uitbreiding en de grotere diversiteit van voorzieningen sinds 2008. Veel dak- en thuislozen uit 2008 verblijven nu in Housing First of een voorziening voor Beschermd Wonen. Breda was één van de pioniersgemeenten in Nederland met Housing First (2014). Er is een intensieve afstemming en samenwerking tussen de maatschappelijk partners over maatwerk per cliënt. Ook vullen we 'meedoen' en (re-)integreren van dak- en thuislozen in onze wijken concreet in.

Ontmoeten, meedoen en toeleiden

De bezoekers van de inloopvoorzieningen vinden het fijn dat er een plek is waar zij simpelweg kunnen zijn, een luisterend oor en praktische hulp vinden. Wel hebben ze behoefte aan ruimere openingstijden, dus ook in de avonden en weekenden. De samenwerkende partners geven aan dat er behoefte is aan één plek waar alle ondersteuning en hulp gebundeld is, in plaats van op verschillende plekken. Dat geldt ook voor de aansluiting op de verschillende loketten van de gemeente waar daklozen nu nog mee te maken hebben. Ook geven de partners als belangrijk aandachtspunt mee dat het voor een inwoner die dakloos is of dreigt te worden niet uit moet maken waar hij zich meldt. Via elk contactpunt (regionaal en lokaal) moet iemand naar dezelfde passende hulp geleid (kunnen) worden.

Daarnaast is er behoefte aan een duidelijker verschil tussen de (regionaal georganiseerde) ondersteuning aan daklozen en de (lokaal in alle gemeenten georganiseerde) brede ondersteuning van (psychisch) kwetsbare inwoners. In alle gemeenten zijn er (ex-)dak- en thuislozen en mensen die risico lopen dat te worden. Daarom is het belangrijk dat de lokale voorzieningen goed toegankelijk zijn voor deze groepen. Een regionale voorziening voor ontmoeting en toeleiding is waardevol, maar we moeten die gelet op het bovenstaande wel doorontwikkelen.

Dak- en thuislozen bezoeken vooral de educatie en vrijetijdsactiviteiten van het regionale aanbod. De werkgerichte activering wordt door de doelgroep veel minder bezocht. De ervaring met het 'Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid' leert dat activering en toeleiding naar werk - of dat nu vrijwillig of betaald is - meer aandacht en een gerichte aanpak vraagt. Ook de inlopen geven aan dat actief meedoen, een bijdrage leveren (hoe klein ook) en geven en nemen meer vanzelfsprekend zou moeten zijn en kan helpen bij activering. Er moet dus meer aandacht komen voor een palet dat daarbij past. En dat bovendien nieuwe ontwikkelingen en de regionalisering van opvangvoorzieningen en woonplekken volgt.

De Doorstroomvoorziening

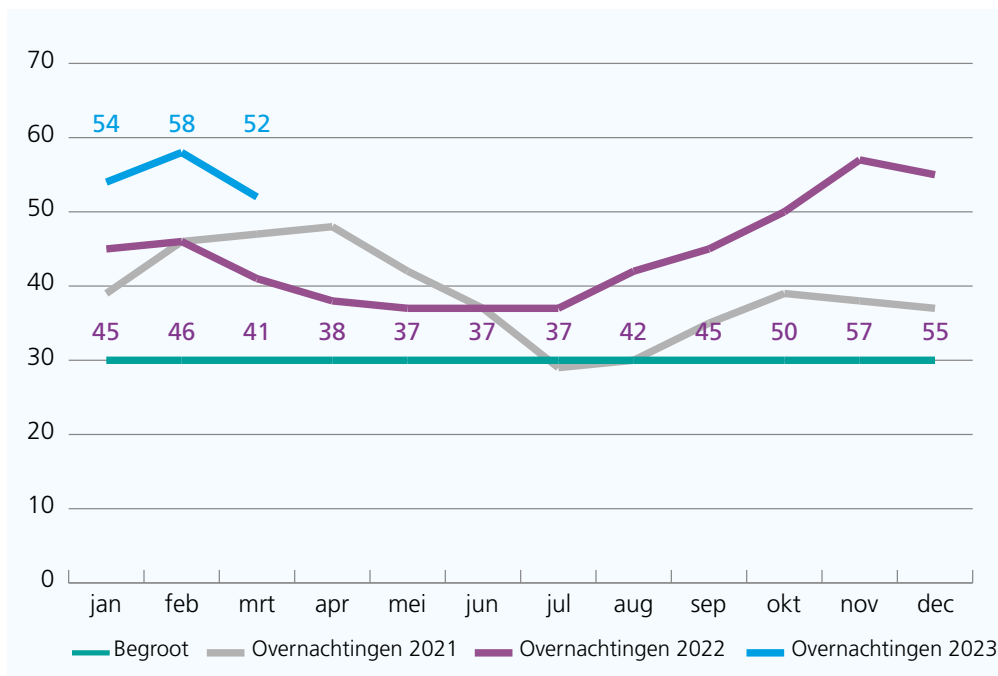
Het wordt steeds drukker in de DSV en de doelgroep wordt complexer. De cijfers op een rijtje:

- De instroom was in 2022 44% hoger (251 cliënten) dan in 2021 (174 cliënten).
- Veel cliënten keren terug in de DSV. Van de cliënten die per 1 januari 2023 in de DSV verblijven is 47% bekend in 2021 of 2022 en 20% in 2021 én 2022.
- Een klein deel van de cliënten is verantwoordelijk voor een groot deel van het aantal overnachtingen. In 2021 zorgden 45% van de cliënten voor 90% van het totaal aantal overnachtingen. In 2022 was dat 39% van de cliënten voor 89% van de overnachtingen.
- Niet alle cliënten brengen elke nacht in de DSV door of doen dat langere tijd. De grootste groep is er maar kort, tot maximaal 2 weken. Maar we zien dat die groep kleiner wordt: in 2018 bleef nog bijna 45% maximaal 7 dagen in de DSV. In 2021 was dat nog 34%, in 2022 is dat weer licht gestegen naar 40%. Het aantal lange verblijven (meer dan 98 dagen) in de DSV is juist gestegen: van 9% in 2018 naar 24% in 2021 (56 personen). In 2022 is het aandeel licht gedaald naar 17%. Dit is echter vooral het gevolg van toegenomen instroom, het aantal langverblijvers is stabiel gebleven met 55 personen. Een belangrijke reden dat mensen steeds langer in de DSV verblijven is het wachten op een passende plek: detox, opname kliniek verslavingszorg, beschermd wonen of een eigen woning. Maar er zijn ook mensen die een passend vervolgtraject weigeren of in en uit detentie gaan.
- Er worden 30 plekken in de DSV gesubsidieerd. De bezettingsgraad daarvan was in 2021 en 2022 steeds hoger dan 100%. In 2018 was dit bijvoorbeeld nog 98%. De gemiddelde bezetting was in 2021 128% en in 2022 146% op basis van cliënten met een overnachting. De gemiddelde bezetting was in 2021 162% en in 2022 193% op basis van cliënten die in beeld zijn bij de DSV. Het SMO heeft op dit moment (eerste kwartaal 2023) 64 cliënten per dag in beeld, met gemiddeld 55 overnachtingen⁸. De afgelopen jaren zijn de aantallen gestegen. Er is een steeds grotere druk op het aantal beschikbare plaatsen.

Om de hogere instroom en bezetting op te kunnen vangen, is in 2022 het aantal gesubsidieerde plekken in de DSV verhoogd van 30 naar 40. In 2023 is dat aantal nog eens verhoogd naar in totaal 44 plekken.

⁸ In de wintermaanden is de bezetting in de regel hoger dan in de zomermaanden. Het jaargemiddelde ligt in de regel lager dan de cijfers in het eerste kwartaal.

In de figuur hieronder zien we het gemiddeld aantal overnachtingen in 2021, 2022 en het begin van 2023 in relatie tot de 30 begrote plekken.

Figuur 1 | Ontwikkeling aantal overnachtingen gemiddeld per dag 2021-2022-2023

Ondanks de hoge bezetting heeft onze regio tot op heden geen wachtlijsten voor opvang. Andere regio's hebben dat wel. De focus voor uitstroom heeft de afgelopen jaren veel op Breda gelegen.

We hebben daarom behoefte aan:

- Verbetering van de uitstroom en meer passende woonplekken in de gehele regio.
- Het ontwikkelen van alternatieve woonoplossingen (lokaal en regionaal). Daarbij moeten we kijken naar alle mogelijkheden, zoals tussenvoorzieningen, kamerverhuur enzovoort.
- Passende opvang en een passende trajectaanpak voor terugkerende of zorgmijdende cliënten met complexe problemen.
- Het versterken van de nazorg bij uitstroom, zodat we terugval voorkomen.

Ook is het wenselijk dat er meer aandacht komt voor wederkerigheid, activering, investering in dagstructuur en begeleiding naar (vrijwilligers)werk tijdens de opvang.

Jongeren zijn een bijzondere groep. Voor hen hebben we meer passende opvangplekken nodig en een andere aanpak. Uit de evaluatie van het 'Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid' komt het advies jongeren als specifieke doelgroep op te nemen in dit beleidskader.

Uitstroom/wonen

Als we het hebben over woonoplossingen, dan is het voor de uitstroom uit de opvang belangrijk dat alle aanbieders van Maatschappelijke Opvang en trajecten aangesloten zijn op het regionale transferpunt⁹, waar nu een beperkt aantal aanbieders daarop is aangesloten. Dit gebeurt na de afronding van de pilotfase, halverwege 2023.

Ervaringsdeskundigheid

Vooral cliënten zelf geven aan dat zij vaak beter aanhaken of te bereiken zijn door ervaringsdeskundigen. Zij pleiten voor een grotere rol daarvan op alle plekken: inlopen, toegang, in opvang, in de begeleiding en activering.

⁹ Het regionale transferpunt is een samenwerking van gemeenten, corporaties en zorgaanbieders om uitstroom vanuit Beschermd Wonen, Jeugdzorg en de Maatschappelijke Opvang te versnellen en te spreiden naar de regio. Doel van het transferpunt is een passende en duurzame woonplek vinden voor mensen die een acute en complexe huisvestingsvraag hebben en die een (aanzienlijk) ondersteuningsarrangement nodig hebben om veilig en succesvol te kunnen wonen. Deze mensen zijn bovendien aangewezen op een sociale huurwoning.

3.4 OGGZ regionaal en Verslavingspreventie

MaSS

Alle partijen vinden het belangrijk om complexe casuïstiek integraal te bespreken en een plan van aanpak te maken. Zo zijn er in 2022 in totaal 250 nieuwe meldingen besproken. Ook zorgconferenties scoren goed. Wat dat betreft vinden alle partijen dat het belangrijk is om met deze aanpak verder te gaan. Daarom zetten we deze aanpak voort.

Wel neemt het aantal adviesvragen, casussen en zorgconferenties toe. Zo steeg het aantal zorgconferenties van 226 in 2021 naar 358 in 2022. Dat zorgt voor verhoogde werkdruk en langere doorlooptijden. We moeten daarom afspraken maken over een andere manier van werken of extra financiering om op deze manier verder te gaan.

Team Bemoeizorg

Het aantal trajecten om zorgwekkende zorgmijders te vinden, te binden en naar zorg toe te leiden is al enkele jaren hoger dan de 300 per jaar die we voor ogen hadden. Ook het aantal consultatievragen is hoog en stijgt. Dat komt ook doordat de gemeenten en maatschappelijke partners het team goed weten te vinden en ze de kennis en expertise van het team waardevol en helpend vinden. Ook hebben we de complexiteit van de casuïstiek de afgelopen jaren zien stijgen. Zowel bij de doelgroep van bemoeizorg als in de casuïstiek die op het voorliggend veld afkomt. We willen dan ook de inzet van dit team behouden - en dat is ook nodig. Wel hebben we geconstateerd dat het voorliggend veld (vraaggerichte) zorg en de inzet van het team bemoeizorg (ongevraagde zorg) niet altijd op elkaar aansluiten. Dat moeten we lokaal en regionaal verder onderzoeken.

Straatteam

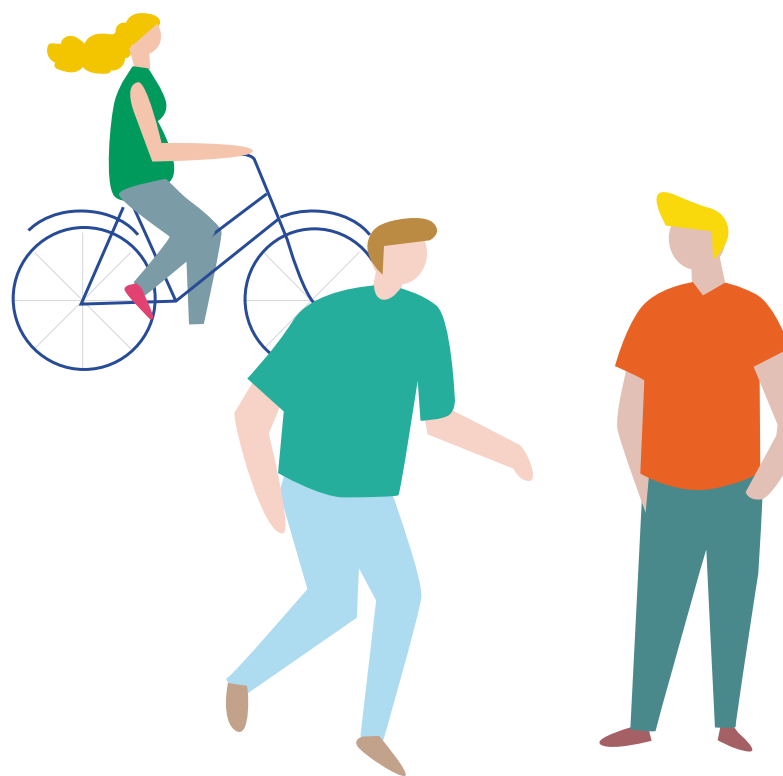
De inzet van het Straatteam, mét hun ervaringsdeskundigheid, is waardevol en zinvol. Over het algemeen lukt het hen om contact met zorgmijders te leggen, contact te houden en resultaat te boeken. Al kost dat soms tijd. De inzet van het Straatteam zetten we dan ook voort.

Maar: niet alle regiogemeenten en maatschappelijke partners weten goed wat de taken en verantwoordelijkheden van dit team zijn en welke samenwerkingsafspraken er zijn. Ook dat is een praktisch verbeterpunt.

Verslavingspreventie

Elk jaar is er een overleg tussen Novadic-Kentron, partners en een afvaardiging van regiogemeenten over de activiteiten in het afgelopen jaar. Dat is naast de gebruikelijke accountgesprekken. In dat overleg bespreken we ontwikkelingen en trends en de prioriteiten in de activiteiten. We zijn tevreden over de inzet en samenwerking en willen ermee verdergaan.

De regiogemeenten zijn nu echter nog beperkt betrokken bij de jaarlijkse verantwoording van Novadic-Kentron. Dit willen we veranderen. Behalve de betrokken beleidscollega's willen we ook de ambtenaren die zich bezighouden met jeugd, veiligheid en gezondheid vragen hierbij aan te sluiten. Samen kunnen we de juiste prioriteiten stellen en sluiten de regionale activiteiten voor verslavingspreventie beter aan bij eventuele lokale activiteiten.

4. Scope en uitgangspunten

4.1 Scope

De basis voor dit beleidskader is het Stedelijk Kompas en doel dat daarin staat: er is goede opvang en begeleiding, zodat alle dak- en thuislozen in de regio volwaardig mee kunnen in de samenleving en er sociale inclusie is.

Met dit beleidskader vullen we dat doel nog verder in. Ook geven we de richting aan voor de manier waarop we dat in de hele regio in de gehele regio gaan aanpakken. Dat doen we voor de regionale taken die de centrumgemeente heeft als het gaat om Maatschappelijke Opvang, OGGZ en verslavingspreventie, en voor de lokale onderdelen van de gemeenten.

De doelgroepen van dit regionaal beleidskader zijn:

- voor de Maatschappelijke Opvang alle (dreigend) dak- en thuislozen in de regio: feitelijk daklozen, residentieel daklozen en dreigend daklozen;
- voor de OGGZ alle kwetsbare inwoners met meervoudige problemen die zorg mijden en/of waarvoor in de reguliere zorg- en dienstverlening nog geen passende oplossing is gevonden;
- voor de regionale Verslavingspreventie alle inwoners van de regio.

Voor de Maatschappelijke Opvangtaken van de centrumgemeente gaan we uit van de definitie in de Wmo¹⁰: *‘Opvang (onderdak en begeleiding) bieden aan personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico’s voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk te handhaven in de samenleving.’*

Dat betekent dat dreigend en economisch daklozen een lokale verantwoordelijkheid zijn. Daarvoor hebben we de volgende definitie opgesteld:

‘Economisch dak- en thuislozen zijn mensen die vanwege financiële problemen en/of het voorvallen van een (of meerdere) life-event(s)¹¹ niet meer zelfstandig kunnen voorzien in huisvesting. Bij deze groep is geen sprake van psychiatrische of verslavingsproblematiek en is lichte ondersteuning¹² voldoende voor het vinden van een nieuw perspectief¹³.’

4.2 Uitgangspunten

1. ‘Wonen Eerst’

Dit sluit aan bij een belangrijk uitgangspunt uit het Stedelijk Kompas: ‘Niemand leeft vrijwillig op straat’. Iedereen die op straat leeft heeft hulp nodig. Ook past het bij de ambitie van het Nationaal Actieplan Dakloosheid: daarin staat centraal dat iemand zijn huis moet kunnen behouden, of - als dat niet lukt - zo snel mogelijk een stabiel thuis moet krijgen. Want een huis of een stabiel thuis zorgt dat je zelfstandig kunt leven en is een belangrijke basis voor herstel. Persoonlijk én sociaal maatschappelijk.

‘Wonen Eerst’ is een systeemverandering die veel impact heeft. Allereerst is er het landelijke programma ‘Een thuis voor iedereen’ van de Rijksoverheid. Dat richt zich op het huisvesten van aandachtsgroepen en de (sociale) woningbouw die daarvoor nodig is. En op het verbeteren van (de voorwaarden voor) bestaanszekerheid. Daarnaast moeten er lokaal genoeg passende woonplekken komen. Ook daar horen de nodige randvoorwaarden bij, die lokaal ingevuld moeten worden. Denk aan bestaanszekerheid, gezondheid en veiligheid.

Het Nationaal Actieplan Dakloosheid heeft als horizon voor deze verandering 2030. Wij zien 2024 en 2025 als belangrijke overgangsjaren. Dan zetten we namelijk de verandering in gang, maar gebruiken we tegelijkertijd nog volop de opvangvoorzieningen zoals ze er in de regio Breda zijn. Daar komt bij dat we ondertussen goede oplossingen moeten vinden voor de uitdagingen waar we voor staan. Er is namelijk, zoals we al eerder aangaven, steeds meer druk op de opvang. We willen daklozen daarom zo snel mogelijk weer regulier kunnen laten wonen.

¹⁰ Wet Maatschappelijke ondersteuning

¹¹ Bijvoorbeeld baanverlies, faillissement, eindigen van een huwelijk/relatie, onvoorbereide remigratie, overlijden van een ouder

¹² Normaal gesproken ondersteuning vanuit voorliggend veld

¹³ Huisvesting en (als dat relevant is) werk

We zoeken daarvoor naar goede woonplekken, tijdelijk en permanent en zowel zelfstandig als onzelfstandig. Voor de overgang naar 'Wonen Eerst' hebben we de volgende uitgangspunten:

Wonen

De groep (dreigend) dak- en thuislozen is verschillend. Dat betekent dat passend wonen ook kan verschillen. Wat verstaan we onder wonen? Dat is zelfstandig wonen, je betaalt huur tenzij je dat echt niet kan en achter de voordeur gelden eigen huis- en leefregels. Voor de een zal dat een gewone huurwoning zijn, voor de ander een gemengdwonen project, een gedeelde woning of kamerhuur. Maar ook Housing First of Beschermd Wonen in de wijk met 24 uren beschikbare ondersteuning kan.

Op al deze woonplekken is begeleiding op maat op- en af te schalen. Is er een mogelijkheid om zelfstandig (met begeleiding) te wonen? Dan zijn verslaving, schulden of GGZ problematiek geen reden om dat niet te doen. De woonplek moet zo snel mogelijk een duurzame woonplek zijn, want dan kan iemand zijn netwerk behouden of opbouwen. Ook komen een stabiele daginvulling of werk dan in beeld. Kijken we naar de woningmarkt op dit moment, dan verwachten we dat we nog enkele jaren gebruik moeten maken van tijdelijke woonoplossingen of tussenvoorzieningen. Maar we willen die in de toekomst zo veel mogelijk afbouwen.

Opvang

We hebben maar één doel: dak- en thuislozen zo snel mogelijk weer laten wonen. Dat neemt niet weg dat als iemand het dak boven zijn hoofd verliest, er (een zo kort mogelijke) opvang nodig is. Dat is de crisisopvang: een veilige slaapplek en basisvoorzieningen, ook wel 'bed, bad, brood' genoemd. Op deze plek kunnen mensen tot rust komen en krijgen ze begeleiding bij het maken van een herstelplan, financiën en andere zaken. Als het nodig is, zorgen we voor budgetbeheer en werken we aan de motivatie om een hersteltraject in te gaan. We bepalen zo snel mogelijk wat de beste vervolgplek is om te wonen. Opvang duurt maximaal 3 maanden. In die periode stroomt iemand uit naar een passende woon- of vervolgplek.

Als een vervolgplek nog niet beschikbaar is

Er is een groep die niet binnen die 3 maanden kan uitstromen omdat de vervolgplek (nog) niet beschikbaar is. Bijvoorbeeld omdat er langere wachttijden zijn voor een detoxplek of een plek in een passende woon-/zorgvoorziening. We maken dan een plan van aanpak om toch nog zo snel mogelijk uit te kunnen stromen naar een geschikte vervolgplek en zorgen ondertussen voor passende opvang.

Als zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is

Zelfstandig wonen is niet voor iedereen haalbaar. Persoonlijke problemen kunnen zo'n rol spelen dat iemand voor korte of langere tijd begeleid of beschermd moet wonen. Ook dan streven we ernaar dat iemand binnen 3 maanden naar een passende plek doorstroomt, in een situatie die zo veel mogelijk op regulier wonen lijkt. Zodra duidelijk is dat voor iemand de beste keuze beschermd wonen is, melden we hem daarvoor aan.

Zorgmijders/terugkeerders

Tot slot is er een groep daklozen die we niet zover krijgen dat ze hulp en een passende vervolgplek accepteren. Soms komt dat omdat ze te weinig zelfinzicht hebben door persoonlijke problematiek (GGZ, verslaving, LVB). Maar vaak gaat het om (extreme) zorgmijders die al langer dakloos zijn. Zij maken vaak langer (meer dan een jaar) en vaak met tussenpozen gebruik van de Maatschappelijke Opvang. Of ze keren telkens terug nadat ze zijn uitgestroomd naar een eigen woning of plek in een instelling. We noemen ze 'terugkeerders'. Het is niet de bedoeling dat zij in de opvang blijven, want die is tijdelijk en gericht op zo snel mogelijk uitstromen. We onderzoeken welke plek en welk traject beter bij deze groep past.

Drie routes naar een vervolgplek

Als iemand dakloos wordt zijn er na de korte periode van opvang drie mogelijk routes.

1. De voorkeursroute: zelfstandig wonen met passende begeleiding. Denk daarbij aan een eigen woning, kamerhuur, geclusterd wonen, beschermd wonen in de wijk, Kamers met Kansen, Kamers met Aandacht, gemengdwonen projecten en Housing First. Beschermd wonen in de wijk, geclusterd wonen BW en Housing First zijn regionaal gefinancierde mogelijkheden. Alle andere woonopties zijn lokaal.
2. Voor wie niet zelfstandig kan wonen is er plek in een (24 uren) intramurale verblijfsvoorziening.
3. Voor de terugkeerders onderzoeken we welke plek en welk traject beter bij ze past na een verblijf van maximaal 3 maanden in de opvang.

Randvoorwaarden voor 'Wonen Eerst'

- Ondersteuning en ambulante begeleiding zijn geborgd en kunnen voldoende worden op- en afgeschaald. Dat moet in de hele regio worden vastgelegd in subsidie- of inkoopvoorwaarden.
- Belemmeringen op het gebied van bijvoorbeeld inkomen, schulden, contra-indicaties voor een huurcontract zijn nu vaak nog de reden dat mensen langer in de opvang blijven en niet snel genoeg doorstromen naar wonen. Die belemmeringen moeten worden opgeheven. Daarvoor moeten we in elke gemeente intensief samenwerken met de domeinen werk & inkomen, schuldhulpverlening, jeugd, corporaties en veiligheid.
- We moeten randvoorwaarden om een traject in gang te zetten en te wonen snel en eenvoudig kunnen regelen. Ook als iemand na de opvang uitstroomt naar een andere gemeente. Denk aan het versneld regelen of overzetten van een uitkering of postadres.
- Elke gemeente (en de regio als geheel) moet genoeg woonplekken hebben voor mensen die in de opvang hebben gezeten en willen terugkeren naar de gemeente van herkomst. Ook als ze hulp en ondersteuning nodig hebben.
- In elke gemeente moeten voldoende ontmoetingsplekken zijn waar (ex-)dak- en thuislozen zich welkom voelen.
- Er moet geïnvesteerd worden in 'welkom zijn in de wijk' en het tegengaan van stigma waar (ex-)dak- en thuisloze inwoners nog vaak mee te maken krijgen.

2. Dakloosheid voorkomen is beter dan opvang

Nog meer dan 'Eerst een huis' als inwoners dakloos worden, is het belangrijk dat ze dat dak boven hun hoofd überhaupt niet verliezen. En mocht dat onverhoopt toch het geval zijn, dat ze als dat even kan geen gebruik hoeven te maken van de Maatschappelijke Opvang. Want daar wordt niemand beter van. Het voorkomen van dakloosheid kost veel minder dan de hulp en ondersteuning die nodig is om je leven weer op de rit te krijgen als je dakloos bent. Daarom zetten we volop in op het voorkomen van dakloosheid. Bovendien werken gemeenten aan het zorgen voor bestaanszekerheid, preventie en het verbeteren van de uitvoeringspraktijk.

We kijken daarbij nadrukkelijk naar groepen die het risico lopen om dakloos te raken. Dat zijn bijvoorbeeld mensen met financiële problemen, zonder een geschikte woonplek als ze een instelling verlaten, psychisch kwetsbaren en zorgmijders. Behalve voorkomen van dakloosheid is het belangrijk dat we bij hen ook aandacht hebben voor uitval en terugval.

3. Iedereen doet zo zelfstandig en gewoon mogelijk mee

Meedoen is voor veel mensen een belangrijke, succesvolle motor voor herstel. Gezien worden, erbij horen en meedoen is voor iedereen belangrijk, maar voor daklozen allerm minst vanzelfsprekend. Een zinvolle daginvulling en, als dat kan, werk zorgen voor stabiliteit en vergroten de kans op succesvol wonen enorm na dakloos te zijn geweest. Het zorgt voor meer eigenwaarde, geeft structuur aan iemands leven, maakt dat iemand een steunnetwerk kan opbouwen en zelf voor een stabiel inkomen kan zorgen. Ons doel is dat iedereen binnen zijn eigen mogelijkheden mee kan doen.

We streven ernaar dat daklozen, met de ondersteuning die ze nodig hebben, vanaf de eerste dag actief zijn en meedoen zo veel als ze kunnen. Dat kan klein beginnen zoals de koffie inschenken of samen in de tuin werken tijdens het voeren van een gesprek. Participatie (inclusief werk) is onderdeel van de begeleiding, in de opvang en op alle vervolgplekken. Ook bij uitstroom naar een woonplek met lokale ambulante begeleiding. Waar dat kan staat 'Werk Eerst' naast het principe 'Wonen Eerst'.

Meedoen gebeurt bij 'Wonen Eerst' zo lokaal, regulier, kansrijk en duurzaam mogelijk. Kwetsbare mensen zijn geholpen met contact met hun omgeving en met een band met mensen en voorzieningen in de wijk, zodat ze zich thuis voelen.

4. Eigen regie

Eigen regie is in de regio Breda een belangrijk uitgangspunt voor hulp en ondersteuning. We stimuleren ook (dreigend) dak- en thuisloze en kwetsbare inwoners om regie te houden of weer te krijgen over hun leven, door een hersteltraject te volgen om (weer) zelfstandig te kunnen wonen. Dat zorgt dat mensen in de opvang een plek vinden om tot rust te komen en van daaruit hulp krijgen om de focus te verleggen van overleven naar doen en ontwikkelen. Samen met de cliënt geven we vorm aan het herstelplan. Dat doen we op basis van gelijkwaardigheid.

Het onderhouden of opbouwen van een steunnetwerk helpt om zelfredzamer te zijn. Tenzij er goede redenen zijn om ergens anders 'opnieuw te beginnen', hebben we het liefst dat iemand terugkeert naar de woonplaats van herkomst. We stimuleren mensen bovendien om zelf een passende woonplek te vinden, als dat kan.

Tegelijkertijd is hulp en ondersteuning niet altijd vrijblijvend. Persoonlijke en maatschappelijke teloorgang is maatschappelijk onaanvaardbaar. Dat geldt ook voor het veroorzaken van overlast. Dit vraagt soms om beperking van keuzevrijheid.

In de Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie houden we rekening met de behoefte van de cliënt. Maar daar zitten ook grenzen aan:

1. We verwachten dat cliënten meewerken aan duurzame uitstroom, behalve als dat nadelen heeft voor het behoud van werk, netwerk enzovoort. Dat betekent acceptatie van een aangeboden woonplek, ook al heeft de wijk of de gemeente niet de voorkeur. Acceptatie van een passende woonvoorziening, ook al heeft deze voorziening niet de voorkeur. En ook het accepteren van passend werk of een passende dagbesteding. Bij weigering kunnen we de Maatschappelijke Opvang stoppen. Maar iemand krijgt steeds een tweede kans: mensen kunnen altijd opnieuw een beroep doen op opvang.
2. We proberen zorgmijders te verleiden om zorg te accepteren. Maar als iemand hulp blijft afwijzen, dan accepteren we dat. We organiseren wel een vangnet en blijven een oogje in het zeil houden, onder meer met het Straatteam. Als iemand later alsnog hulp wil accepteren, dan helpen we. Als iemand overlast veroorzaakt dan grijpen we in.
3. Binnen de wettelijke kaders van de verplichte zorg zullen we de eigen regie tijdelijk overnemen om de betrokkene, zijn omgeving en de maatschappij te beschermen.

5. Integrale aanpak

We zien landelijk en ook in Breda dat de kans op dakloosheid groter wordt en dat dakloosheid niet alleen een zorgvraag is. Er zijn meer redenen voor dakloosheid. Denk aan onvoldoende inkomen of het verlies ervan, met mogelijk schulden tot gevolg. Of verlies van een woning door gebeurtenissen in het leven die het steeds moeilijker maken om terug te keren op de normale woningmarkt. We hebben genoeg geschikte woonoplossingen nodig om 'Wonen Eerst' waar te kunnen maken. En mensen hebben simpelweg voldoende inkomen en financiële bestaanszekerheid nodig om te kunnen (blijven) wonen.

Daarom is het dakloosheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid van meerdere beleidsterreinen: zorg, ondersteuning, werk & inkomen, schuldhulpverlening, wonen, gezondheid en jeugd. We hebben een integrale aanpak nodig.

Ook op individueel niveau is die integrale aanpak cruciaal. Voor duurzaam herstel, zo snel mogelijk weer kunnen wonen en voor meedoen. Voor (dreigend) dakloze mensen is het belangrijk dat we vragen eenvoudig en snel afhandelen. En dat we naar (maatwerk)oplossingen zoeken in soms schurende wet en regelgeving.

Tegelijk is integraal aanbod en financiering als het gaat om een combinatie van verschillende ondersteuningsgebieden, zoals behandeling van verslaving, GGZ en licht verstandelijke beperking (LVB), belangrijk. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat iedereen, ook iemand met complexe problemen, de juiste begeleiding krijgt.

6. Inzet ervaringsdeskundigheid

'Geen beleid voor dakloze en kwetsbare inwoners zonder dat zij er zelf bij betrokken zijn'. Het betrekken van ervaringsdeskundigen bij de ondersteuning helpt om ons beleid beter en onze aanpak passender te maken. Doordat het aansluit op de behoefte en belevingswereld van kwetsbare inwoners met meervoudige problemen en kwetsbare inwoners die dakloos zijn geraakt. We hebben daarom Fameus, cliëntenraden, gebruikers van de inloop- en opvangvoorzieningen, (ex-)daklozen en (ex-)cliënten betrokken bij het maken van dit beleidskader. En ook bij de uitvoering blijven we ze actief betrekken.

Daarnaast zien we dat ervaringsdeskundigen van grote waarde zijn als we dakloze en kwetsbare inwoners willen bereiken, toeleiden naar zorg en ondersteunen. Zwerfjongeren geven in onderzoeken ook aan dat zij behoefte hebben aan mensen 'die weten wat het is om dakloos te zijn'. Ze stellen er bovendien eerder vertrouwen in. Ook voor maatschappelijke partners is de inzet van ervaringsdeskundigen een belangrijk uitgangspunt. Het is cruciaal om daarbij onderscheid te maken tussen professioneel (geschoolde) ervaringsdeskundigen en medewerkers of vrijwilligers die ervaring hebben met complexe problemen en/of dakloosheid.

7. Aandacht voor specifieke doelgroepen

De uitgangspunten hierboven gelden voor iedereen. Maar de groep dak- en thuislozen is heel verschillend en voor sommige doelgroepen hebben we, soms tijdelijk, een andere of extra aanpak nodig. Daar geven we bijzondere aandacht aan. In de regio Breda hebben we het dan over dakloze jongeren en terugkeerders.

Het aantal jongeren in de opvang neemt toe. Dat is ook landelijk het geval. Uit eigen onderzoek blijkt dat dak- en thuisloze jongeren vinden en toeleiden naar de juiste hulp op een andere manier moet. We vinden het belangrijk om specifiek aandacht te besteden aan de behoefte van deze doelgroep. Dat komt door de levensfase waarin jongeren zitten: ze zijn kwetsbaar maar hebben ook nog volop kansen om zich te ontwikkelen. Ook in het landelijk Actieplan Dakloosheid is er speciale aandacht voor jongeren.

De groep terugkeerders blijft, met tussenpozen, lang (meestal meer dan 1 jaar) in de DSV. Het zijn vooral zorgmijders en we kunnen ze om verschillende redenen moeilijk naar een passend hulptraject te leiden. De gebruikelijke aanpak en het bestaande aanbod werkt voor hen niet goed. Bovendien zorgt een lang verblijf in de DSV dat er minder beschikbare opvangplekken zijn.

5. Samenwerking

5.1 Samenwerking regiogemeenten

In de regio Breda werken de gemeenten Altena, Breda, Moerdijk, Zundert, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout en Etten-Leur al lange tijd samen als het gaat om Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

De verantwoordelijkheden voor de centrumgemeente en regiogemeenten binnen de Wmo zijn verschillend. Zo is de centrumgemeente Breda bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de uitvoering van de Maatschappelijke Opvang, OGGZ en regionale Verslavingspreventie. Zij ontvangt ook de middelen daarvoor. De regiogemeenten zijn op hun beurt verantwoordelijk voor vroegsignalering, voorkomen van dakloosheid en voor duurzame uitstroom uit de Maatschappelijke Opvang.

In juni 2020 zijn gemeenten (in de VNG) akkoord gegaan met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) voor Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO). Die norm is niet vrijblijvend. De NvO is de basis voor de samenwerking tussen gemeenten bij het organiseren en inkopen van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor het verbeteren van de regionale samenwerking en het versterken van het opdrachtgeverschap.

Op 5 december 2022 heeft in de VNG de bestuurlijke afspraken van het Landelijk Actieplan Dakloosheid ondertekend. Dat betekent dat ze officieel afgesproken hebben om samen in actie te komen om de noodzakelijke beweging van preventie en 'Wonen Eerst' te versnellen en op te schalen. Wat betekent dat concreet?

- Gemeenten werken regionaal samen aan het terugdringen van dakloosheid.
- Gemeenten werken aan het garanderen van bestaanszekerheid, preventie, het verbeteren van de uitvoeringspraktijk en 'Wonen Eerst'. Dat doen ze met een regionaal plan van aanpak Dakloosheid. Alle colleges van B&W in onze regio stellen dit plan vast.
- Gemeenten zorgen dat er inzicht is in de voortgang van de regionale plannen van aanpak Dakloosheid in alle regio's. Dat doen ze met een dashboard.

Dan is er ook het beleidskader 'Opvang en bescherming in regio Breda'. Daarin staan vanaf 2020 de gezamenlijke visie en uitgangspunten Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Alle gemeenteraden in de regio stelden deze visie eind 2017 vast. Dit beleidskader is een doorontwikkeling van die regionale visie en de invulling van de landelijke bestuurlijke afspraken die in december 2022 zijn gemaakt. Met de actielijnen in dit document is het daarmee het regionale plan van aanpak waar in de landelijke bestuurlijke afspraken om wordt gevraagd.

Alle gemeenten in de regio Breda vullen de preventie- en nazorgaanpak lokaal in. Ze besteden daarbij ook aandacht aan de doelgroep zelfredzame of economisch daklozen, waar ze lokaal de verantwoordelijkheid voor hebben. Deze groep valt namelijk niet onder de wettelijke opdracht voor het bieden van Maatschappelijke Opvang volgens de Wmo.

De lokale en regionale taken in het kader van Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie zijn samengevat in de volgende figuur:

5.2 Regionalisering Maatschappelijke Opvang

We zoeken naar een evenwichtige spreiding van de opvangplekken voor daklozen over de regio. Want opvang dicht bij het eigen (steun)netwerk, in de buurt van eventueel werk - en voor gezinnen dicht bij school - zorgt simpelweg dat je meer kans hebt om je leven weer succesvol op te pakken. Hierbij houden we rekening met de uitgangssituatie per gemeente (soort woningen die beschikbaar zijn, bereikbaarheid en voorzieningen) en hebben we oog voor draagkracht en draaglast. We hebben het dan over de spreiding van crisiswoningen, trajecten Springplank, regionale tussenvoorzieningen, Skaeve Huse en Housing First. Jaarlijks maken we afspraken over deze spreiding. Dat doen we in de reguliere overlegstructuur, onder voorzitterschap van de Gemeente Breda.

Maatschappelijke Opvang regelen we al jaren op dezelfde manier als Beschermd Wonen:

- **Ambtelijk overleg BW en MO**
Hierin bespreken we de belangrijke zaken bereiden we het bestuurlijk overleg voor. Aan dit overleg zijn werkgroepen gekoppeld. In die werkgroepen nemen de gemeenten samen de verantwoordelijkheid voor het inhoudelijk uitwerken van relevante onderwerpen.
- **Bestuurlijk Overleg**
Hierin worden alle bestuurders bijgepraat en, als dat nodig is, standpunten ingenomen op het beleidsterrein Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie. Verder worden de onderwerpen die naar het college gaan hier voorbereid en besproken.
- **Adviesraden lokale gemeenten**
Voor elk van de verschillende onderdelen kijken we steeds wat de rol van de adviesraden kan en moet zijn als het gaat om beleidsvorming. We proberen de adviesraden steeds zo vroeg mogelijk in het proces aan te laten sluiten. Dat doen we bij voorkeur regionaal, zodat alle adviesraden dezelfde informatie hebben.

De meeste besluiten kunnen door B&W of de gemeenteraad van de Gemeente Breda genomen worden. Dat komt omdat er nog steeds een centrumgemeente-regeling is. De rol van de regiogemeenten is anders. Maar ook daar moeten de colleges en hun gemeenteraden goed meegenomen worden in de onderwerpen die spelen op dit beleidsterrein.

5.3 Uitstroom Maatschappelijke Opvang

In het regionaal huisvestingnetwerk Breda werken we samen met zorgaanbieders, regiogemeenten en corporaties. Dat doen we via het programma 'Thuis in de Wijk'. We willen daarmee de onderlinge relatie versterken, net als met de uitstroomsamenwerking rondom Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Een mijlpaal is de start van de pilot 'Regionaal Transferpunt' eind 2022. Met dit transferpunt willen we de uitstroom uit beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang naar gemeenten in de regio versnellen. Ook werken we aan de invulling van de randvoorwaarden om duurzaam te wonen. Het uitgangspunt in onze regio is in principe dat daklozen vanuit de Maatschappelijke Opvang terugkeren naar hun gemeente van herkomst. Werken aan je herstel in je eigen omgeving, met je eigen netwerk, werkt namelijk het best. Tenzij er goede redenen zijn om ergens anders 'opnieuw te beginnen'.

5.4 Monitoring

Toen we de activiteiten uit dit regionaal kader evalueerden, constateerden we dat er de komende periode meer sturing nodig is om de data te monitoren. We hebben namelijk meer cijfers en inzicht nodig om te zien of we de goede stappen zetten voor de systeemverandering. Maar ook om te zien hoe iedere gemeente zijn verantwoordelijkheid voor preventie, nazorg en terugvalpreventie invult en om te checken welke punten verbeterd moeten worden.

Cijfers en inzichten bespreken we twee keer per jaar, ambtelijk en bestuurlijk. We gaan met elkaar het gesprek aan en sturen bij als dat nodig is. Dat doen we met een analyse van de voortgang en resultaten. De gemeenten spreken elkaar aan op de behaalde resultaten. Dat gebeurt om dakloosheid te voorkomen en de genoemde systeemverandering voor elkaar te krijgen. We gebruiken de bestaande regionale overlegstructuur voor BW en MO. Naast de cijfers van het landelijk dashboard¹⁴ bespreken we de volgende data:

- Hoeveel daklozen zijn er in de Maatschappelijke Opvang en wat is hun herkomst?
- Hoe lang verblijven ze in de opvang (vanwege het uitgangspunt 'Wonen Eerst')?
- Hoe ziet de verdeling van de uitstroom uit de MO naar de regiogemeenten eruit? Daaraan zien we of het uitgangspunt 'Uitstroom terug naar de gemeente van herkomst' slaagt. Daklozen van buiten de regio spreiden we met een verdeelsleutel. Die houdt rekening met inwonersaantallen verdeeld over de regio.
- Hoe is de regionale spreiding van Maatschappelijke Opvangvoorzieningen?
- Welke afwijkingen in de gerealiseerde inkomsten en uitgaven MO, OGGZ en Verslavingspreventie zien we?

5.5 Samenwerkingsafspraken

Door de doordecentralisatie van Beschermd Wonen zijn alle gemeenten in de regio hiervoor samen inhoudelijk en financieel verantwoordelijk. Dit is afgesproken in een Gemeenschappelijke Regeling. Het ministerie van VWS evalueert op termijn deze doordecentralisatie. Daarna besluit ze of ze dit ook gaat doen met de regionale taken op het terrein van Maatschappelijke Opvang. Voorlopig blijft de Gemeente Breda dus nog centrumgemeente en inhoudelijk en financieel verantwoordelijk. Dat neemt niet weg dat de regiogemeenten ook een rol en belang hebben bij een goede afstemming op dit beleidsterrein.

De gemeenten in de regio geven aan dat zij meer gezamenlijke verantwoordelijkheid willen nemen in Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie. De gemeentebestuurders hebben opdracht gegeven om een ambtelijk advies uit te werken. Daarin moeten gewenste bestuurlijke afspraken komen te staan en welke formele samenwerkingsstructuur in onze regio hierbij aansluit.

In de bestuurlijke afspraken willen we de volgende onderdelen verder uitwerken:

- Manier van verantwoording, informatiebehoefte en monitoring.
- Hoe gaan we om met overschotten en tekorten binnen de begroting MO, OGGZ en verslavingspreventie?
- Hoe geven we de samenwerking vorm (juridisch, mandaat enzovoort)?

¹⁴ De inhoud van het landelijk dashboard was bij vaststelling van dit beleidskader nog niet bekend.

5.6 Samenwerking partners en goed opdrachtgeverschap

De uitvoering van dit beleidskader doen we samen met corporaties, organisaties zorg en welzijn, Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingszorg/-preventie en de gemeenten Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.

We overleggen periodiek met de partners van de Overlegtafel Regio Breda Vangt Op. Dat doen we om de samenhang en ketenaanpak binnen Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie zeker te stellen. Minimaal 2x per jaar is er een overleg van de complete overlegtafel, dus met de subsidieontvangers, partners, gemeenten, ervaringsdeskundige(n) en corporaties, over inhoudelijke thema's en ontwikkelingen. Ook houden we minstens 2x per jaar een overleg tussen de Gemeente Breda en alle subsidieontvangers samen.

Willen we de doelen uit dit beleidskader waarmaken, dan vraagt dat meer betrokkenheid van regiogemeenten. Alleen op die manier kunnen we de verbinding maken tussen de regionale activiteiten van de subsidieontvangers en de lokale dienstverlening en manier van werken van regiogemeenten.

5.7 Opdrachtgeverschap

Het is belangrijk dat we helder zijn in onze opdrachten aan uitvoerende organisaties als we de doelen uit dit beleidskader willen bereiken. Wat is ons doel en wat verwachten we van organisaties? We doen dat door jaarverslagen en tussentijdse verantwoordingsrapportages voor Maatschappelijke Opvang te beoordelen en voortgangsgesprekken te voeren met de partners. Daarbij zoomen we in op ontwikkelingen of onderdelen in de uitvoering als daar aanleiding voor is.

De basis voor de opdrachtverstrekking aan de gesubsidieerde instellingen hebben we in bijlage 1 opgenomen. Dat zijn de opdrachten voor onze regionale opgave en een overzicht van waar we onze regionale Decentralisatie-Uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) voor inzetten. Ons doel is een stabiele inzet op meerjarige afspraken met partners. Door de systeemverandering zitten we nu in de overgangsfase naar 'Wonen Eerst' in plaats van het bieden van opvang. Daarom verstrekken we in ieder geval voor de jaren 2024 en 2025 tweejarige subsidies.

6. Financieel kader

Beschikbare rijksmiddelen

Centrumgemeente Breda krijgt voor de financiering van de regionale activiteiten in dit beleidskader de eerder genoemde DUMO. Deze uitkering is beleids- en bestedingsvrij en hoeven we naar het Rijk niet te verantwoorden.

Er is geen jaarlijkse indexering van de DUMO. Wel telt hij mee in het totale bedrag dat wordt geïndexeerd. Die indexatie is onderdeel van het accres en komt bij de algemene uitkering. De DUMO fluctueert bovendien, omdat het Rijk er soms middelen aan toevoegt of uitneemt. Dat hangt af van landelijke ontwikkelingen. De DUMO voor de regio Breda is de afgelopen jaren gedaald. Dat komt door actuelere basisgegevens voor de maatstafaantallen. Ook is de rijksbijdrage per 2023 omlaag gegaan door de uitreding van de gemeenten Baarle Nassau en Alphen Chaam uit onze regio. In totaal is de DUMO van € 6,3 miljoen in 2018 naar € 5,9 miljoen in 2023 gedaald.

Op een paar momenten zijn er de afgelopen jaren rijksmiddelen toegevoegd aan de DUMO. Bijvoorbeeld als compensatie voor extra gemaakte kosten in de coronacrisis en voor het uitvoeren van het 'Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid'. Rijksmiddelen die we niet hebben uitgegeven, blijven gereserveerd voor de regionale uitgaven voor Maatschappelijke Opvang. Als de gemeenteraad ermee instemt, worden ze bij de jaarrekening van de Gemeente Breda overgeheveld naar volgende begrotingsjaren.

Vanaf 2022 krijgen centrumgemeenten structureel extra middelen in de DUMO. Dat gebeurt vanwege de landelijke aanpak dakloosheid. Het Rijk trekt daar in totaal € 65 miljoen landelijk voor uit. Het definitieve bedrag voor onze regio in 2023 staat in de meicirculaire 2023. We verwachten dat dit een bedrag is van in ieder geval € 875.000. De structurele rijksmiddelen die we vanaf 2024 extra krijgen, komen in de septembercirculaire 2023 te staan.

Financiële uitdagingen

Doordat er steeds meer psychisch kwetsbaren en dak- en thuislozen zijn, is de druk op enkele activiteiten groter. Vooral de kosten voor de reguliere dag- en nachtopvang zijn fors gestegen door de hogere bezetting. Normaal gesproken subsidiëren we 30 opvangplekken in de DSV, maar de werkelijke bezetting ligt daar al een paar jaar structureel boven. De bezetting in het eerste kwartaal van 2023 was gemiddeld 55. Voor 2024 verwachten we eveneens een hogere bezetting. Ook zien we dat er steeds meer druk komt op het aantal zorgconferenties van het MaSS en het aantal aanmeldingen en consultatievragen voor het team Bemoeizorg.

De afgelopen periode zijn de subsidies nauwelijks geïndexeerd. Daarom hebben partners de afgelopen jaren taakstellend gewerkt. Door het vertrek van de gemeenten Alphen Chaam en Baarle Nassau krijgen we minder rijksmiddelen. Voor 2023 hebben we die verlaging niet doorberekend naar de partners. Zo kunnen een aantal organisaties dit tekort in 2023 opvangen.

Ondertussen moeten we uitstroom uit de DSV mogelijk maken en voorkomen dat inwoners die zo ver zijn dat ze zelfstandig (begeleid) kunnen wonen, onnodig lang in de DSV zitten. Daarom verlengen we de tussenvoorziening Neubourgstraat met 2 jaar. We verwachten dat er in ieder geval van 2023 tot en met 2025 behoefte blijft aan dit type tussenvoorzieningen. Dat levert extra kosten op voor beheer en begeleiding. En in voorkomende gevallen om de huur voor de doelgroep betaalbaar te houden.

Uitgangspunten voor de toekomst

De rijksmiddelen die de Gemeente Breda via de DUMO krijgt worden ingezet voor de regionale activiteiten. Dat is het uitgangspunt voor de meerjarenbegroting van dit beleidskader. Per jaar reserveren we een budget voor de compensatie van loon- en prijsstijgingen en de fluctuaties van de DUMO, als daar financiële ruimte voor is. Deze compensatie gebeurt op basis van de cijfers die het Centraal Planbureau bekend maakt via het Centraal Economisch Plan en die de NZA hanteert. We hanteren dan de prognose van het indexcijfer voor het volgende jaar en houden als peildatum 1 april aan. Dat is vanwege het tijdig vaststellen van de subsidieplafonds van het volgende begrotingsjaar. Als het definitieve indexcijfer afwijkt van de prognose op 1 april dan wordt dit niet meer gecorrigeerd. Wel gebeurt dat voor het subsidiejaar daarna. Daarbij wordt het definitieve percentage doorgerekend in het nieuwe indexeringspercentage. De beschikbare bedragen voor de regionale activiteiten van dit beleidskader nemen we op in het overzicht van de subsidieplafonds, die het college van de Gemeente Breda jaarlijks vaststelt.

We verwachten dat we tot en met 2025 voldoende middelen hebben. Daarbij houden we rekening met wat we weten over de beschikbare rijksmiddelen de komende jaren, de uitdagingen die we al eerder noemden, de beschreven systeemverandering die we voor ogen hebben en de beleidskeuzes en acties die daarbij horen, en de nog beschikbare eenmalige extra rijksmiddelen.

In 2024 en 2025 wordt geïnvesteerd om de beoogde systeemverandering in gang te zetten die onder andere 'Wonen eerst' en de afbouw van opvang mogelijk moet maken. We werken onder meer aan het creëren van extra woonplekken voor dak- en thuislozen in de vorm van tussenvoorzieningen. Als meer woonplekken worden gerealiseerd zal minder opvang nodig zijn en zal de begroting hierop worden aangepast om deze ruimte in te kunnen zetten voor het realiseren van het uitgangspunt 'Wonen eerst'.

In 2025 kijken we samen met regiogemeenten of de systeemverandering gelukt is en zo ja, hoe ver het daarmee staat. Ook kijken we dan wat er nodig is om de regionale activiteiten betaalbaar te houden vanaf 2026. Na evaluatie van de systeemverandering onderzoeken we of we de Maatschappelijke Opvang of andere onderdelen vanaf 2026 beter op een andere manier kunnen inkopen: via aanbesteding in plaats van subsidie.

Geraamde beschikbare middelen	2024	2025
Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO)	€ 6.792.000	€ 6.792.000
Restantmiddelen	€ 1.252.000	€ 860.000
Totaal	€ 8.044.000	€ 7.652.000
Geraamde uitgaven	2024	2025
Ontmoeting en activering dak- en thuislozen	€ 636.000	€ 502.000
Toeleiding naar zorg en voorkomen en terugdringen van overlast	€ 1.623.000	€ 1.623.000
Verslavingspreventie	€ 607.000	€ 607.000
Opvang dak- en thuislozen	€ 3.289.000	€ 3.289.000
Centraal Onthaal	€ 413.000	€ 414.000
Extra activiteiten voor jongeren, terugkerende cliënten, tussenvoorzieningen, begeleiding dakloze arbeidsmigranten	€ 1.476.000	€ 923.000
Reservering prijs- en looncompensatie en fluctuatie DUMO	-	€ 294.000
Totaal	€ 8.044.000	€ 7.652.000

Wat zijn de risico's?

- De systeemverandering (preventie centraal, uitvoeringspraktijk versterken, eerst een woning in plaats van opvang) vraagt van de hele regio een andere manier van werken en denken. Dat heeft tijd nodig. Het is niet zeker of dit ons snel genoeg lukt en of we uiteindelijk iedereen van een huis kunnen voorzien en de opvang hebben afgebouwd in 2030, wat de landelijke ambitie is.
- De omvang van de doelgroep psychisch kwetsbaren en dak- en thuislozen. De kans is namelijk aanzienlijk dat deze groep groter wordt. Dat komt door de stijgende druk op de bestaanszekerheid en de situatie op de woningmarkt. Als dat gebeurt, komt er ook meer druk op de regionale activiteiten en de middelen voor de uitvoering.
- Pas in de septembercircular 2023 lezen we hoeveel extra rijksmiddelen onze regio ontvangt voor de aanpak van dakloosheid in de periode vanaf 2024 en verder.

Deel B

Actielijnen 2023-2027

Inleiding

Dit beleidskader is ambitieus. Bij elke actielijn nemen we de bijbehorende doelstellingen op. De inhoud van elke actielijn beschrijven we op hoofdlijnen, met de beoogde activiteiten en randvoorwaarden als dat mogelijk en relevant is.

Onze ambities zijn ambitieus. De omslag naar 'Wonen Eerst' kunnen we alleen waarmaken als we (regionaal) voor genoeg woonplekken kunnen zorgen. Bovendien moeten we ook de lokale voorwaarden invullen als het gaat om preventie, integraal werken, garanderen van bestaanszekerheid, ondersteuning en meedoen in de wijk. Dat is een uitdaging.

We kiezen ervoor om ambitieus te zijn in onze doelstellingen. Dat doen we omdat de beweging van opvang naar wonen belangrijke en impactvol is. Maar we zijn ook realistisch. De jaren 2024 en 2025 zijn daarom een overgangperiode. In die periode investeren we in belangrijke onderdelen om de beweging mogelijk te maken.

Dat is de reden dat we kiezen voor actielijnen van 4 jaar. Zo blijven we aan de ene kant scherp op de ambitie en kunnen we tegelijkertijd inspelen op onzekerheden en ontwikkelingen.

Van 2023 tot en met 2027 plannen we de projecten en activiteiten en werken en voeren we ze verder uit. We stellen daarvoor jaarlijks een uitvoeringsplan met begroting op. Ook actualiseren we dan de actielijnen op basis van ontwikkelingen en behaalde resultaten.

De systeemverandering draait om het centraal zetten van preventie, versterken van de uitvoeringspraktijk en eerst een woning in plaats van opvang. Dat vraagt van de hele regio een andere manier van werken en denken. Zoiets heeft tijd nodig. Het is onzeker of ons dat snel genoeg lukt en of we in 2030 iedereen van een huis kunnen voorzien en de opvang hebben afgebouwd. Dat is namelijk de landelijke ambitie. We zijn bovendien ook afhankelijk van allerlei ontwikkelingen, zoals de woningmarkt, wachtlijsten voor verslavingszorg, genoeg passende voorzieningen/woonvormen. Allemaal zaken die we als gemeenten maar in beperkte mate kunnen beïnvloeden. Het grootste knelpunt voor onze ambities is de beschikbaarheid van voldoende passende woonplekken. Voor de uitstroom uit de Maatschappelijke Opvang in onze regio verwachten we in 2023 215 woonplekken nodig te hebben. Waarschijnlijk zal een deel van de doelgroep op eigen kracht een kamer of gedeelde woning vinden binnen of buiten onze regio, of doorstromen naar beschermde woonplekken. Er zijn veel aandachtsgroepen die een beroep doen op sociale huurwoningen. Daardoor is de druk op passende, betaalbare woningen hoog. Het is daarom belangrijk dat we aandacht hebben voor onze doelgroep, de dak- en thuislozen. Zij zijn onderdeel van deze aandachtsgroepen.

Deze knelpunten betekenen ook dat we opvang en tussenvoorzieningen pas kunnen afbouwen als er voldoende woningen/woonplekken zijn. En als we (lokaal) alles in huis hebben om duurzame uitstroming te garanderen. Die samenhang moeten we in de jaarlijkse uitvoeringsplannen bewaken.

Na 4 jaar maken we de balans op. Dan kijken we ook hoe we het doen in het licht van de landelijke doelstelling: afbouw van de opvang in 2030. Als het nodig is, stellen we op dat moment nieuwe actielijnen op, die passen bij de actualiteit.

Actielijn 1 | Van Opvang naar Wonen

Doelstellingen

- Zo kort mogelijk verblijf in de opvang, binnen 3 maanden heeft iemand een passende vervolgplek: een woonplek of plek in een passende voorziening.
- Eind 2025 is er voor iedereen (die zelfstandig kan wonen met ambulante begeleiding) een woonplek of een plek in een tussenvoorziening.

Zorgen voor woonplekken voor duurzaam wonen

We hebben in de regio op sommige plekken niet het goede type woonplekken. Zo zijn er kernen waar vooral eengezinswoningen beschikbaar zijn, terwijl er voor uitstroom uit de Maatschappelijke Opvang vooral kleinere woningen nodig zijn voor alleenstaanden. En willen we 'Wonen Eerst' laten slagen, dan zijn er eigenlijk van alle typen woonplekken die nodig zijn te weinig. Daarom zorgen we dat er meer woonplekken in alle vormen komen.

Alle gemeenten in de regio maken werk van voldoende woonoplossingen. Op die manier voorkomen we dakloosheid en kunnen inwoners die zelfstandig kunnen wonen snel uit de Maatschappelijke Opvang uitstromen naar een woonplek, waar nodig met passende begeleiding. Dat kan met reguliere woningen, spoedzoekersplekken, gemengd wonen projecten, jongerenhuisvesting enzovoort. We vullen dat lokaal in. Jaarlijks maken we regionaal afspraken hoe we de benodigde aantallen over de gemeenten verdelen. Voor 2023 verwachten we bijvoorbeeld 215 woonplekken nodig te hebben voor uitstroom uit de Maatschappelijke Opvang.

We gaan regionaal voor meer specifieke plekken zorgen. Denk daarbij aan Housing First, woonvorm Skaeve Huse/Anders Wonen en een Beschermd Wonen voorziening voor mensen met tripleproblematiek (een combinatie van licht verstandelijke beperking (LVB), psychische problematiek en verslaving). Deze woonplekken zijn zo regulier mogelijk en we spreiden ze zo over de regio dat het past bij de doelgroep.

Om succesvol te kunnen wonen is het belangrijk dat je goed landt in je woonomgeving en dat je een steunend netwerk hebt. Daarom voorkomen we zo veel mogelijk dat iemand op een andere plek en in een nieuwe omgeving opnieuw moet beginnen. We hebben het liefst dat iemand na de periode van opvang uitstroomt naar de gemeente van herkomst. Tenzij er goede redenen zijn om ergens anders 'opnieuw te beginnen'.

Palet en aanpak Maatschappelijke Opvang

Willen we doorontwikkelen naar 'Wonen Eerst' (korte opvang gevolgd door zo snel mogelijk zelfstandig wonen), dan vergt dat tijd. Niet in het minst door de huidige woningmarkt: het creëren van voldoende geschikte woonplekken is niet eenvoudig. Daarnaast is de horizon van het landelijk actieplan 2030. De landelijke voorwaarden uit het actieplan zijn cruciaal om deze beweging regionaal te laten slagen.

We kunnen dus weliswaar belangrijke stappen gaan zetten, maar we moeten voor de looptijd van dit actieplan rekening houden met een groter beroep op opvangvoorzieningen. Meer nog dan in het geschetste eindbeeld en tijdelijk ook meer dan in de situatie zoals die vandaag is. Binnen de Maatschappelijke Opvang willen we er hoe dan ook voor zorgen dat mensen zo regulier mogelijk verblijven en dat ze dat kunnen doen in een omgeving waar ze hun herstel het best kunnen vormgeven. Het liefst is dat zo dicht mogelijk bij hun oorspronkelijke woonplek. Of hun toekomstige, als dat beter is voor het herstel. Dat betekent dat we (tijdelijk) voor meer tussenvoorzieningen willen zorgen, gespreid over de regio.

De Maatschappelijke Opvang bestaat op dit moment uit 30 reguliere plekken in de DSV, circa 20 crisiswoningen (voor gezinnen en alleenstaanden, waaronder ook jongeren), een crisisplek in een jongerenhuis, 6 jongerentrajecten per jaar en 25 'Werk Eerst' trajecten. Ook is er een regionale tussenvoorziening met 10 woonplekken in Breda. De behoefte aan opvangplekken is op dit moment echter hoger in verband met moeizame uitstroom. Tegelijkertijd willen we het palet ook nog aanvullen met opvangplekken voor jongeren én een voorziening voor de hoogcomplexiteit doelgroep (Beschermd Wonen).

Hoe gaan we dat doen?

1. Vanaf 1 januari 2024 bouwen we de tijdelijke uitbreiding van het aantal plekken in de DSV (naar 44 in 2023) weer af naar maximaal 40 en per 1 januari 2025 naar het basisniveau van 30. Er wordt strak gestuurd op het benutten en vergroten van alle mogelijkheden voor uitstroom en verkorting van verblijf in de DSV.
2. We houden vast aan de regionale crisiswoningen voor gezinnen en alleenstaanden (waaronder jongeren) en zorgen voor regionale spreiding van deze woningen. We willen dat er voor inwoners van de regio een crisiswoning in de buurt is, zodat bijvoorbeeld kinderen op school kunnen blijven en mensen hun werk en steunnetwerk behouden.
3. We breiden het aantal tussenvoorzieningen uit. Dit zijn tijdelijke woonplekken vanuit de Maatschappelijke Opvang met lichte begeleiding, die voorbereiden op zelfstandig wonen. We spreiden deze tussenvoorzieningen zo veel mogelijk regionaal. Ze zijn tijdelijk en worden ook weer afgebouwd zodra er voldoende reguliere woonplekken zijn.
4. Eind 2023 evalueren we de trajecten 'Werk Eerst'. Dan besluiten we of deze 20 tot 25 woonplekken met trajectaanpak als tijdelijke regionale tussenvoorziening blijven inzetten. Deze kunnen dan (groeps-)wonen combineren met een trajectaanpak. We bekijken dan welke doorontwikkeling daarna nodig en mogelijk is voor 'Wonen Eerst'.
5. We zorgen voor een woonvorm Skaeve Huse/Anders Wonen en een voorziening voor de hoogcomplexe doelgroep met tripleproblematiek (beschermd wonen).
6. We gaan onderzoeken of we de Participatiewet uitkering in de DSV bij langer verblijf kunnen verlagen naar de instellingsnorm na de eerste periode, zodat langer verblijf in de DSV financieel niet aantrekkelijker is dan uitstroom naar een passende vervolgplek.
7. We willen het palet aan opvang en (tijdelijke) tussenvoorzieningen spreiden over de regio op zo'n manier dat ze bereikbaar zijn voor de doelgroep.

Actielijn 2 | Preventie

Doelstellingen

- We willen de opvang zoveel mogelijk afgebouwd hebben in 2030. Er zal altijd een basis van opvang nodig zijn voor eerste noodopvang, triage en het bepalen en vinden van de juiste vervolgplek. Kijken we naar de huidige woningmarkt en de huisvestingsvraag van meerdere doelgroepen, dan vraagt dit ook om realiteitszin. In 2027 willen we de (regionale)* instroom in de opvang met 20% hebben terug gebracht ten opzichte van de instroom in 2022. 30% van de instroom kan na de intakefase direct doorstromen naar een passende (tijdelijke) woonplek.
- Op 1 juli 2024 heeft elke gemeente in de regio een lokale aanpak voor de preventie, nazorg en terugvalpreventie van dakloosheid.
- In 2027 hebben we het aantal huisuitzettingen vanwege financiële problemen of gebrek aan bestaanszekerheid teruggebracht naar nihil.

* We kunnen alleen invloed uitoefenen op de mate van preventie binnen de regio. Instroom op basis van landelijke toegang kunnen we met preventie niet beïnvloeden.

De preventieaanpak bestaat uit:

1. Elke gemeente zorgt voor een lokale aanpak van preventie, nazorg en terugvalpreventie rondom dakloosheid.
2. We zetten in op (zorgwekkende) zorgmijders en terugdringen van overlast.
3. We voorkomen dat uitval of uitstroom uit beschermd wonen, een jeugdzorginstelling of pleeggezin, een GGZ-kliniek, detox, detentie of een AZC¹⁵ leidt tot instroom in de MO.
4. We zorgen voor langere begeleiding vanuit de MO.
5. We zorgen voor verslavingspreventie.

¹⁵ Op dit moment zijn er in de regio geen AZC's. Met de door de landelijke overheid beoogde spreiding kan dat in de toekomst veranderen. Dan kan ook sprake zijn van uitval van AZC-bewoners met een verblijfsstatus.

Lokale aanpak preventie, nazorg en terugvalpreventie

Preventie begint zo dicht mogelijk bij inwoners. We moeten risico's herkennen en financiële, psychische en verslavingsproblemen die kunnen leiden tot dakloosheid signaleren en zorgen voor snelle en voldoende ondersteuning. Preventie pakken we daarom ook in eerste instantie lokaal op. Dat doen we op een manier die past bij de inwoners, de lokale situatie en de samenwerkingspartners op het gebied van zorg, ondersteuning, welzijn, inkomen, armoede en huisvesting.

De gemeenten in de regio Breda hebben de 'Koerswijzer Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang' opgesteld. In deze koerswijzer staat dat de gemeenten in de regio zorgen voor voldoende voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden. Op die manier kunnen inwoners met een psychosociale of psychische kwetsbaarheid (zoals mensen met een risico op of verleden als dakloze) in de hele regio zo zelfstandig mogelijk in de wijk wonen en meedoen. Bovendien staat er op hoofdlijnen in wat elke gemeente lokaal moet organiseren en realiseren. Zij vullen dat lokaal in. Elke gemeente heeft daarom ook een goede lokale basisinfrastructuur. Die geeft laagdrempelig en dichtbij voldoende ondersteuning aan kwetsbare inwoners.

Daarnaast heeft elke gemeente in onze regio een aanpak voor preventie, nazorg en terugvalpreventie rondom dakloosheid. Dit sluit aan op het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een thuis'. Het is gericht op woningbehoud, zo min mogelijk gebruik hoeven maken van opvang, zo snel mogelijk weer regulier kunnen gaan wonen en bieden van goede nazorg bij uitstroom uit de opvang om terugval te voorkomen.

De lokale aanpak preventie, nazorg en terugvalpreventie rondom dakloosheid van elke gemeente heeft in ieder geval aandacht voor:

1. Vroegsignalering. Zowel financieel als sociaal-maatschappelijk en met een outreachende aanpak om huisuitzetting te voorkomen.
2. Vroeginterventie en eventueel maatwerk op het gebied van werk, inkomen en schulden, zodat mensen hun woning kunnen behouden. Denk daarbij aan het (tijdelijk) afwijken van de kostendelersnorm om woningdeling te bevorderen, versnellen van een uitkeringsaanvraag bij dreigende dakloosheid door verlies van werk of een doorbraakbudget voor het overnemen van schulden.
3. Voldoende kennis bij sociale en gezondheidspartners om de risico's tijdig te herkennen.
4. Toegankelijke informatie voor inwoners over ondersteuning op alle leefgebieden en hoe zij die kunnen krijgen.
5. Passende ambulante begeleiding.
6. De inzet van ervaringsdeskundigheid.
7. Een outreachende aanpak voor specifieke doelgroepen, waaronder jongeren en bankslapers. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van ambulante begeleiding bij jongeren die (tijdelijk) in hun netwerk verblijven en het voorkomen van dakloosheid bij de overgang 18-/18+.
8. Herstellen, inschakelen en ondersteunen van het (sociale) netwerk. Community building en buurtpleinen kunnen hier bijvoorbeeld een rol in vervullen;
9. Het aanbod van (tijdelijke) woonoplossingen, onder meer voor economisch daklozen.
10. Voorkomen van terugval/waakvlamfunctie.

Alle gemeenten spannen zich maximaal in en werken samen met lokale partners om te voorkomen dat mensen in de opvang terechtkomen of er lang moeten blijven. De lokale aanpak preventie, nazorg en terugvalpreventie is daarvoor de basis.

Zorgmijders naar zorg toeleiden en overlast verminderen

De bedoeling van de lokale MaSS overleggen is mensen met complexe problemen in hun eigen omgeving te helpen. De MaSS voorzitters/relatiebeheerders hebben daarnaast een belangrijke adviserende functie naar de ketenpartners en de regiogemeenten om opschalen te voorkomen. De druk op die adviesfunctie neemt echter toe. Daarom bekijken we samen met de partners in het MaSS hoe we dit zo efficiënt mogelijk kunnen invullen. Bijvoorbeeld door gerichte kennisbevordering in het voorliggende veld en bij wijkteams. Ook het aantal zorgconferenties is de afgelopen periode fors gestegen. We gaan in gesprek om te kijken of het lukt om met andere afspraken de druk op de capaciteit te verminderen.

We gaan lokaal en regionaal onderzoeken waar het gat zit tussen het voorliggend veld (vraaggerichte zorg) en inzet van het bemoeizorgteam (ongevraagde zorg). Zodat bemoeizorg zich kan blijven richten op de zorgwekkende zorgmijders en multiproblematiek.

In de coronacrisis verloren ook veel arbeidsmigranten hun werk en daarmee vaak hun huisvesting. Wij hebben hen noodopvang geboden en vanuit de Gemeente Breda de afgelopen jaren ingezet op de vermindering van

overlast door op straat verblijvende kwetsbare dakloze EU burgers. Dat deden we door hen door Stichting Barka te laten begeleiden richting werk of naar het land van herkomst. Onze ervaring daarmee is positief: zo kunnen we deze doelgroep ondersteunen naar de juiste route met het meeste perspectief. Op straat leven leidt vaak tot afglijden en verslaving. Ook na de coronacrisis zien we arbeidsmigranten die het dak boven hun hoofd kwijtraken door verlies van werk of door de gestegen kosten van levensonderhoud. De reguliere voorzieningen zijn voor hen wettelijk niet toegankelijk. We gaan daarom nu regionaal verder met Barka, met zowel ervaringsdeskundigheid als maatschappelijk werkers. In het landelijk actieplan tegen dakloosheid komt een verdere uitwerking van de aanpak voor arbeidsmigranten.

Voorkomen dat uitval en uitstroom uit BW, jeugdzorg, een GGZ-kliniek, detox, detentie of een AZC leidt tot instroom in de MO

We moeten voorkomen dat mensen na een opname in een kliniek met psychische problemen of verslaving, na detentie of na verblijf in een woonzorgvoorziening of AZC op straat staan zonder vervolghuisvesting of (als dat nodig is) passende begeleiding. Of dat nu aan het reguliere einde van behandeling of verblijf is, door uitval of (tijdelijke) schorsing: daklozenopvang is nooit een geschikte plek. Aanbieders binnen Jeugdzorg en Beschermd Wonen moeten tijdig vóór uitstroom een plan maken voor het vinden van een geschikte woon- of verblijfsplek.

Time-out voorzieningen zorgen voor een rustpunt als het op de huidige plek even niet meer gaat. Samen met de zorgaanbieders van Beschermd Wonen onderzoeken we de mogelijkheden om afspraken te maken over het (samen) bieden van een vervangende plek in het geval van schorsing.

Langere begeleiding vanuit de Maatschappelijke Opvang

We investeren in duurzame uitstroom zodat we terugval of herhaald gebruik van de MO voorkomen. Als een dakloze verhuist naar een nieuwe woonplek, zijn vaak nog niet alle problemen opgelost. Herstel begint namelijk vaak pas echt in een stabiele thuissituatie. De meeste mensen die uit de Maatschappelijke Opvang uitstromen naar een woonplek hebben dan ook nog een tijdlang (soms intensieve) begeleiding nodig. De gemeente waar iemand gaat wonen is verantwoordelijk voor het leveren van die ambulante begeleiding.

Verhuizen en je leven opnieuw opbouwen is echter een ingrijpende verandering. Er is risico op (tijdelijke) terugval in het herstel, psychische problemen of verslaving. Het is dus belangrijk dat begeleiding doorgaat, zodat je goed kunt landen. Daarom gaat bij uitstroom de begeleiding door dezelfde mentor die betrokken is in de Maatschappelijke Opvang nog maximaal drie maanden door. Dat gebeurt parallel aan het opstarten van de lokale ambulante begeleiding. Die drie maanden zorgen voor een goede overgang en landing op de nieuwe woonplek. De mentor draagt de ondersteuning over naar de lokale (ambulante) begeleiding en lokale steunende netwerken zoals buurtpleinen. Ook zorgen we voor aansluiting op het lokale voorliggend veld en lokale voorzieningen.

Actielijn 3 | Iedereen doet mee

Doelstellingen

- Mensen die dakloos zijn doen vanaf dag 1 mee, iedereen levert een bijdrage naar vermogen. Dat kan ook zijn door koffie te zetten in de inloop, te helpen met koken of opruimen.
- 75% van de daklozen die zich melden voor opvang heeft binnen 1 maand na instroom een plan van aanpak. Dat is gericht op uitstroom met daarin een onderdeel meedoen naar vermogen.
- Iedereen waarbij psychische problematiek of verslaving werk niet in de weg staan, krijgt een traject naar (vrijwilligers)werk aangeboden.
- Iedereen die uitstroomt heeft werk of dagbesteding, of een concreet plan om dat te realiseren.

Ontmoeting en praktische ondersteuning

De beweging naar 'Wonen Eerst' zal invloed hebben op de (gemiddelde) periode dat iemand dakloos is. En het regionaliseren van opvangplekken en tussenvoorzieningen zal ook uitmaken op welke plek en op welke manier (ex-) dak- en thuislozen behoefte hebben aan ontmoeting. Dat vraagt om goede aansluiting van de lokale ontmoetingsplekken. Verder willen de ketenpartners én cliënten dat je als dakloze zo veel mogelijk op hetzelfde punt terecht kunt voor alle vragen en ondersteuning. Zodat van daaruit snel en integraal de juiste hulp in gang gezet kan worden. Daarom starten we in 2023 met het onderzoeken van de toekomstige rol en plaats van de regionale inlopen voor dak- en thuislozen.

Activeringsaanbod

We vinden het belangrijk dat de stap naar activering zo klein mogelijk is. Daarom zorgen we voor een laagdrempelig, toegankelijk, indicatievrij aanbod voor dak- en thuislozen (feitelijk en residentieel). De overgang naar weer gaan wonen kan spannend zijn. Juist dan is het behoud van activiteiten belangrijk. Daarom kunnen cliënten tot 3 maanden na uitstroom uit de opvang gebruik blijven maken van deze activiteiten. De doelgroep voor deze activiteiten bevindt zich grotendeels in Breda, waaronder in de DSV. Daarom centreren we dit aanbod ook in Breda.

Na uitstroom uit de opvang gaan cliënten weer gebruikmaken van de lokale voorzieningen in hun woonplaats. Veel (ex-)dak- en thuislozen stromen nu nog uit naar woonplekken en voorzieningen in Breda. Door de regionalisering van opvang en uitstroom zal dat steeds meer gespreid over de regio gaan gebeuren. Het activiteiten-aanbod voor (ex-)dak- en thuislozen die zelfstandig wonen met ambulante begeleiding financieren we op dit moment met regionale middelen. In de loop van 2024 en 2025 bouwen we dat daarom af. Dat is in lijn met 'meedoen is zo regulier en lokaal mogelijk'. Zo komt de inspanning, ook financieel, in plaats van regionaal bij de lokale gemeenten te liggen, elk voor hun eigen inwoners.

'Werk Eerst' trajecten

De pilot met 'Werk Eerst' trajecten wordt uitgevoerd door Springplank. We zetten dit voort tot eind 2023. Na evaluatie eind 2023 besluiten we of we verder gaan met deze trajecten en hoe we de geleerde lessen kunnen inzetten.

Doorontwikkeling aanpak werken naar vermogen

Uit het 'Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid' hebben we lessen geleerd. Die gebruiken we om te verkennen wat dit betekent voor de aanpak voor en ondersteuning bij de toeleiding naar werk van de doelgroep (ex-)dak- en thuislozen met een gemeentelijke uitkering.

Randvoorwaarden voor 'Iedereen doet mee'

- De overgang van een centraal activeringsaanbod voor (ex-)dak- en thuislozen naar meer regulier, dichtbij en in de wijk kan alleen als dat in balans gebeurt:
 - Mensen die gaan wonen moeten voldoende gestut en gesteund worden, ook bij het ontmoeten en meedoen in hun directe omgeving.
 - In de hele regio moet genoeg aanbod voor ontmoeting en activering zijn waar (ex-)dak- en thuislozen welkom zijn. Stigma zorgt vaak dat dat niet overal vanzelfsprekend is.
- Iedereen in de opvang die daartoe in staat is en die geen werk heeft, krijgt een traject gericht op werk.
- In alle gemeenten is de begeleiding naar werk voor (ex-)dak- en thuislozen goed ingericht. Er is voldoende aandacht voor en kennis over de specifieke uitdagingen van en voor deze doelgroep. Overdracht bij uitstroom gebeurt snel en soepel.
- Er is een goede verbinding tussen de begeleiding naar werk en begeleiding op andere leefgebieden. Een integrale aanpak is daarbij noodzakelijk.
- Er moet zo snel mogelijk een stabiele woonplek zijn. Dat werkt ondersteunend, zodat begeleiding naar werk ook op die plek plaats kan vinden.

Niet aan alle randvoorwaarden wordt nog voldaan. Daarom onderzoeken we samen met de regiogemeenten wat in elk van de gemeenten nodig is om aan deze randvoorwaarden te kunnen voldoen. Dit nemen we mee in het jaarlijkse uitvoeringsplan.

Actielijn 4 | Extra aandacht voor jongeren

Doelstelling

- In 2025 is er een jongerenaanpak, inclusief een dekkend palet aan opvang- en tussenvoorzieningen voor jongeren.

Er zijn steeds meer dakloze jongvolwassenen. Het aantal jongeren in traject bij SMO (ondersteuning en opvang in DSV of crisiswoning) steeg bijvoorbeeld van 52 in 2021 naar 63 in 2022. Juist in deze fase van hun leven is het belangrijk dat jongeren zich kunnen ontwikkelen en zij hebben daar nog alle kansen voor. Ook uit het onderzoek onder zwerfjongeren vanuit het 'Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid' in 2021 blijkt dat een andere aanpak en begeleiding voor jongeren wenselijk is.

We willen dan ook het vangnet voor dak- en thuisloze jongeren uitbreiden. Zo kunnen ze zich sneller melden en sneller de juiste hulp en ondersteuning krijgen. Voor jongeren zetten we in op een innovatieve en regionale aanpak. Daarin werken we onder andere uit of een andere manier van aanmelden helpt, hoe we de openingstijden en werkwijze van Centraal Onthaal effectief kunnen aanpassen, hoe we de communicatie met jongeren kunnen verbeteren en of we een mentoraanpak kunnen inzetten.

We constateren ook dat veel jongeren een verslaving hebben. Zij hebben een specifieke plek nodig. De DSV is daarvoor niet geschikt. Het liefst laten we hen zo veel mogelijk regulier wonen, met spreiding over stad en regio en goede begeleiding. Dat we dit op korte termijn kunnen waarmaken is niet realistisch. Daarom hebben we in de tussentijd verschillende opvang- en tussenvoorzieningen voor jongeren nodig.

We zorgen voor passende opvangplekken en/of een tussenvoorziening voor jongeren. We houden daarbij rekening met de verslavingsproblematiek onder jongeren. Daarbij onderzoeken we of we een tijdelijke rustplek kunnen inrichten in het aanbod dat we nu voor jongeren hebben. Dat moet een plek zijn waar jongeren kort kunnen verblijven als het thuis, of binnen het netwerk waar ze verblijven, (even) niet meer gaat. Een deel van de 'Werk Eerst'-trajectplekken van Springplank gaan we specifiek inzetten voor jongeren.

Actielijn 5 | Extra aandacht voor terugkeerders

Doelstelling

- In 2026 zijn er 50% minder terugkeerders in de opvang. We hebben een passende aanpak voor terugkeerders ontwikkeld en in gang gezet.

We willen dat het aantal terugkeerders in de dag- en nachtopvang minder wordt. Het is niet wenselijk dat mensen lang in de DSV of Maatschappelijke Opvang blijven. We werken namelijk vanuit de gedachte 'Wonen Eerst'. Het doel is een kort verblijf in de opvang voor triage en zo snel mogelijk naar de meest passende (woon)plek. Toch is er nu een groep die vaak langere tijd in de DSV verblijft, soms kort vertrekt en dan weer terugkeert. Het lukt niet om deze mensen in een passend hulptraject te krijgen.

Als gemeente kunnen we niet alles beïnvloeden. We hebben namelijk te maken met wachtlijsten voor detox en verslavingszorg en voor specifieke specialistische voorzieningen. Ook zijn er maar weinig plekken waar mensen met een GHB of andere designerdrugsverslaving welkom zijn. Daarom willen we niet alleen meer investeren in het motiveren van deze groep, maar ook een aanpak ontwikkelen die beter past. Mogelijk is dat een combinatie van een permanentere verblijfplek met passende begeleiding. Maar ook uitbreiding en een snellere inzet van Housing First, een Beschermd Wonen voorziening voor mensen met tripleproblematiek (een combinatie van licht verstandelijke beperking, psychische problematiek en verslaving) en Skaeve Huse/Anders Wonen plekken zijn misschien een oplossing. Ook zijn we in gesprek met een verslavingszorginstelling om de toeleiding naar detox/verslavingszorg te versnellen.

De soort problematiek van deze complexere groep zorgt dat niet iedereen doorstroomt naar een andere plek accepteert, of (snel) gemotiveerd kan worden om hulp te aanvaarden. Als deze mensen terugkeren bieden we ze opvang. Dat betekent dat langverblijf in de DSV van terugkeerders niet helemaal naar nul teruggebracht kan worden.

Actielijn 6 | Doorontwikkelen inzet ervaringsdeskundigheid

Doelstelling

- Eind 2023 is er een compleet beeld van welke ervaringsdeskundigheid nodig is bij de verschillende regionale activiteiten.

We willen niet alleen de doelgroep actief betrekken bij het ontwikkelen van beleid en uitvoeringsplannen. We willen ook de inzet van passende ervaringsdeskundigheid in de uitvoering van de Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie verder bevorderen. Dat gebeurt op diverse plekken al in verschillende vormen. Tegelijkertijd geven cliënten aan dat meer inzet van ervaringsdeskundigen versterkend kan werken.

Ervaringsdeskundigheid is echter een breed gebruikt begrip dat tot verwarring kan leiden. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen professioneel (geschoolde) ervaringsdeskundigen en medewerkers of vrijwilligers die ervaring hebben met complexe problemen en/of dakloosheid. Beiden hebben een belangrijke meerwaarde, als ze op de juiste plek ingezet worden. Het aantal beschikbare ervaringsdeskundigen die ingezet willen en kunnen worden is beperkt. We moeten een gerichte inspanning leveren om deze mensen te werven, op te leiden en te begeleiden.

Waar we de verschillende ervaringsdeskundigen kunnen inzetten en waar we hun inzet kunnen versterken, onderzoeken we samen met de uitvoerend partners in het veld. We stellen samen een plan op voor de effectieve inzet en doorontwikkeling van ervaringsdeskundigheid. Bij de periodieke overleggen van Overlegtafel Regio Breda vangt op sluiten standaard professionals met ervaringsdeskundigheid aan.

Deel C

Kader voor uitvoering regionale activiteiten Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie 2024-2025

In dit deel worden de regionale activiteiten in het kader van de Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie, uitgevoerd door de partners, beschreven. Per activiteit worden de daarbij behorende doelen en richtlijnen omschreven.

1 Ontmoeting en activering dak- en thuislozen

In dit hoofdstuk worden de activiteiten en de daarbij behorende doelen en richtlijnen voor inloopvoorzieningen en programmatisch activiteiten aanbod voor dak- en thuislozen omschreven.

1.1 Inloopvoorziening dak- en thuislozen

Een inloopvoorziening is een ontmoetingsruimte voor dak- en thuislozen met vaste openingstijden in de week, waar laagdrempelige (ontmoetings-) activiteiten worden geboden.

Doelen

- Dak- en thuislozen een plek geven voor ontmoeting, contact en praktische ondersteuning.
- Dak- en thuislozen vinden en waar mogelijk toeleiden naar professionele zorg en ondersteuning.
- Maatschappelijke participatie van dak- en thuislozen om de eerste stappen richting herstel te zetten.

Richtlijnen

- In de inloopvoorzieningen participeert iedereen naar vermogen.
- Inloopvoorzieningen werken activerend en herstelgericht.
- Passende (ervarings)deskundigheid wordt ingezet bij de ondersteuning aan dak- en thuislozen in de inloopvoorzieningen.
- De professionals en vrijwilligers die ingezet worden in de inloopvoorziening hebben kennis en ervaring met doelgroep dak- en thuislozen en met het omgaan met agressie en met mensen met psychische problemen en/of een verslaving.

1.2 Programmatisch activiteiten aanbod dak- en thuislozen

Voor dak- en thuislozen is er een programmatisch activiteiten aanbod beschikbaar.

Doelen

- Dak- en thuislozen krijgen in een beschermde omgeving de ruimte om te ontdekken waar de eigen kracht ligt en wat zij nodig hebben bij het toewerken naar een zo volwaardig mogelijk participatie aan de samenleving.
- Dak- en thuislozen ontwikkelen hun talenten, vergroten hun eigenwaarde en vertrouwen, vermeerderen hun sociale contacten en krijgen plezier in eigen kunnen.
- Bijdragen aan herstel en het vergroten van eigen regie van dak- en thuislozen.

Richtlijnen

- De activiteiten dragen bij aan het zetten van stappen naar weer meedoen in de samenleving, meedoen aan reguliere activiteiten en waar mogelijk aan ontwikkeling naar werk.
- Het programmatisch activiteiten aanbod is gericht op activering en herstel.
- Passende ervaringsdeskundigheid wordt ingezet bij de ondersteuning en begeleiding van deelnemers in het programmatisch activiteiten aanbod.
- Er wordt ingezet op het behouden, onderhouden of waar nodig opbouwen van een sociaal en versterkend netwerk. Dit werkt ondersteunend bij het vergroten van de zelfredzaamheid van dak- en thuislozen.

2 Toeleiding naar zorg en voorkomen en terugdringen van overlast

In dit hoofdstuk worden de activiteiten, de doelen en richtlijnen voor Maatschappelijke Steunsysteem, Bemoeizorg, Straatteam en Ondersteuning dakloze EU-burgers omschreven.

2.1 Maatschappelijk Steunsysteem (MaSS)

Signalen over zorg en of overlast van kwetsbare inwoners met meervoudige problemen waarvoor in de reguliere zorg en dienstverlening nog geen passende oplossing gevonden is, worden besproken in een gecoördineerd multidisciplinair overleg met partners om vanuit een integraal plan van aanpak doorbraken te realiseren. In de regio Breda vindt samenwerking plaats middels een Maatschappelijk Steunsysteem (MaSS).

Doelen

- Dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen;
- Verbeteren kwaliteit van leven en het bevorderen van een leefbare situatie van de betrokken inwoner en zijn of haar omgeving.

Richtlijnen

- De activiteiten van het MaSS dragen bij aan het destigmatiseren van inwoners met een psychisch- of verslavingsprobleem en het verbeteren van kennis en expertise bij vrijwilligers, professionals en inwoners.
- Er is sprake van een integrale aanpak op maat, voor situaties waarbij afzonderlijke organisaties niet tot een oplossing of doorbraak komen.
- Betrokken inwoners worden actief en assertief uitgenodigd om ondersteuning te accepteren, waarbij het zorgaanbod op hun vragen en problemen wordt afgestemd.
- Zorgconferenties worden georganiseerd waarbij met betrokkenen, hun netwerk en betrokken maatschappelijke partners gesproken wordt over hun situatie en indien nodig kan MaSS procesregie worden ingezet.
- De MaSS voorzitters stellen hun kennis en expertise beschikbaar door het bieden van consultatie, het geven van trainingen en educatie, het leggen van verbindingen en het meedenken over knelpunten en beleid.
- Informatie wordt onderling alleen uitgewisseld met toestemming van de betrokken persoon of op basis van een afsprakenkader en werkwijze MaSS.

2.2 Bemoeizorg

Bemoeizorg wordt ingezet om kwetsbare inwoners met meervoudige problemen die zorg mijden (hierna zorgwekkende zorgmijders) toe te leiden naar zorg en voor het adviseren en consulteren van lokale netwerkpartners in de regio Breda.

Doelen

- Dak- en thuisloosheid wordt zoveel mogelijk voorkomen.
- Het zo snel mogelijk in contact komen met zorgwekkende zorgmijders.
- Zorg- en ondersteuningsbehoefte van zorgwekkende zorgmijders is in beeld.
- Zorgwekkende zorgmijders worden toegeleid naar passende zorg en ondersteuning.
- Het ondersteunen van inwoners die in hun omgeving of werk te maken krijgen met zorgwekkende zorgmijders.
- Overdragen van kennis en inzichten over (benaderen van) zorgwekkende zorgmijders aan anderen, teneinde samenwerking tussen betrokken partners te bevorderen en een samenhangende aanpak te realiseren.
- Vergroten van leefbaarheid voor zorgwekkende zorgmijders en hun systeem en omgeving, sociale veiligheid vergroten en verminderen of opheffen en voorkomen van maatschappelijke teloorgang.
- Het signaleren van hiaten in reguliere zorg- en hulpverlening.

Richtlijnen

- Team Bemoeizorg heeft expertise en ervaring in de verslavingszorg en Licht verstandelijke beperkingen (LVB), expertise met betrekking tot het herkennen en duiden van psychiatrische problematiek en ervaring met het bieden van financiële ondersteuning ten aanzien van schuldenproblematiek en het bieden van psychosociale ondersteuning.
- Er wordt outreachende zorg en ondersteuning ingezet door middel van wetenschappelijk bewezen methodieken zoals de evidence based Critical Time Intervention (CTI) methodiek.
- Team bemoeizorg maakt gebruik van een ervaringsdeskundige die een opleiding tot ervaringsdeskundige hebben afgerond.
- Team bemoeizorg voert regie zolang als nodig met aandacht voor overdracht en afschalen naar reguliere zorg/het voorliggende veld.

2.3 Straatteam

Het Straatteam maakt en onderhoudt contact met dak- en thuislozen die langdurig op straat leven. Dit gebeurt mede op basis van zorg- en/of overlastmeldingen van inwoners, instanties, politie en andere handhavers.

Doelen

- Contact maken met daklozen die op straat leven.
- Dak- en thuislozen die langdurig op straat leven zijn in beeld.
- Dak- en thuislozen daar waar mogelijk toeleiden naar passende zorg en ondersteuning.
- Het voorkomen van overlast door op straat levende daklozen.

Richtlijnen

- Er wordt outreachende ondersteuning ingezet; dak- en thuislozen die op straat leven worden actief opgezocht.
- Methodisch wordt vanuit een krachtgerichte benadering gewerkt, uitgaande van de mogelijkheden en krachten van de persoon.
- Er wordt, onder meer op het gebied van overlastmeldingen, samengewerkt met politie, corporaties en handhaving.
- Er is passende ervaringsdeskundigheid in het Straatteam aanwezig.

2.4 Ondersteuning dakloze EU-burgers

Dit team maakt en onderhoudt contact met dakloze EU-burgers die langdurig op straat leven. Dit gebeurt mede op basis van zorg- en/of overlastmeldingen van instanties, politie en andere handhavers.

Doelen

- Contact maken met dakloze EU-burgers die op straat leven.
- Het in beeld hebben en houden van dakloze EU-burgers die op straat leven.
- Het bieden van ondersteuning naar wonen, betaald werk en/of terugkeer naar land van herkomst.
- Het voorkomen van overlast door op straat levende dakloze EU-burgers.

Richtlijnen

- Er wordt outreachende ondersteuning ingezet; dak- en thuisloze EU-burgers die op straat leven worden actief opgezocht.
- Team spreekt verschillende talen uit Midden- en Oost-Europa.
- Team heeft kennis en ervaring met omgang met dakloze EU-burgers en is op de hoogte van relevante wet- en regelgeving in Nederland en land van herkomst.
- Er wordt, onder meer op het gebied van overlastmeldingen, samengewerkt met politie en handhaving.
- Er wordt passende ervaringsdeskundigheid ingezet.

3 Verslavingspreventie

In dit hoofdstuk worden de activiteit verslavingspreventie en de bijbehorende doelen en richtlijnen omschreven.

3.1 Verslavingspreventie

Verslavingspreventie richt zich op het voorkomen van problemen en beperken van schade van specifieke verslavingen.

Doelen

- Dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen.
- Het bevorderen van een gezondere bevolking door te voorkomen dat mensen gaan gebruiken.
- Voorkomen en beperken van schade door gebruik van alcohol, drugs, medicijnen, gokken, internetten en gamen.
- Vroegtijdig signaleren van (beginnende) problemen door gebruik, zodat de kans op herstel zo groot mogelijk is.
- In beeld krijgen van inwoners die op het gebied van verslaving zorg en ondersteuning nodig hebben en deze inwoners begeleiden naar passende zorg en ondersteuning.

Richtlijnen

- Er wordt outreachende ondersteuning ingezet.
- De organisatie die in de regio verslavingspreventie uitvoert is aangesloten bij Verslavingskunde Nederland (VKN) en werkt met het Landelijk Basispakket Verslavingspreventie.
- De verschillende vormen van preventie (universeel, selectief, geïndiceerd en case finding) worden geboden.
- De organisatie heeft ervaring met het bieden van voorlichting, advies en deskundigheidsbevordering op het thema verslavingen.
- Bij de uitvoering van verslavingspreventie wordt gebruik gemaakt van een ervaringsdeskundige die een opleiding tot ervaringsdeskundige hebben afgerond.

4 Opvang dak- en thuislozen

In dit hoofdstuk zijn de activiteiten en de daarbij behorende de doelen en richtlijnen voor dag- en nachtopvang, crisiswoningen, opvang aan risicojongeren en tussenvoorzieningen opgenomen.

4.1 Dag- en nachtopvang

Aan personen die hun thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving wordt tijdelijk dag- en nachtopvang en begeleiding geboden om te werken aan herstel. Beoordeling van het recht op opvang in de dag- en nachtopvang vindt plaats bij Centraal Onthaal.

Doelen

- Voor rechthebbende dak- en thuislozen vanaf 18 jaar is dag- en nachtopvang beschikbaar.
- De zorg- en ondersteuningsbehoefte van dak- en thuislozen is in beeld.
- Dak- en thuislozen stromen zo snel mogelijk door naar een passende woon- of vervolgplek.

Richtlijnen

- De dag- en nachtopvang is 365 dagen per jaar en 24 uur per dag geopend.
- In de dag- en nachtopvang wordt in ieder geval het volgende aangeboden:
 - Maaltijden
 - Gelegenheid om te douchen
 - Gelegenheid om kleding te wassen
 - Internetverbinding
- In de dag- en nachtopvang participeert iedereen naar vermogen.
- Dak- en thuislozen ontvangen integrale ondersteuning, worden gestimuleerd regie te houden of weer te krijgen over hun leven en worden gemotiveerd om te werken aan herstel.
- Iedere dak- en thuisloze staat ingeschreven bij een digitaal aanmeldloket voor (sociale) huurwoningen, zoals Klik voor Wonen en wordt gestimuleerd zelfstandig op zoek te gaan naar een woonplek.
- Samen met iedere dak- en thuisloze die instroomt in de dag- en nachtopvang wordt binnen 6 weken een ondersteuningsplan opgesteld.
- Alle inspanningen zijn erop gericht om dak- en thuislozen zo snel als mogelijk, en binnen maximaal 3 maanden, toe te leiden naar een passende woon- en of vervolgplek.
- Wanneer iemand uit de dag- en nachtopvang uitstroomt naar zelfstandig wonen wordt de ondersteuning door dezelfde mentor gecontinueerd, totdat passende ondersteuning op de nieuwe woonplek is georganiseerd. Deze overbrugging wordt maximaal 3 maanden ingezet en is zo kort als mogelijk.
- Het uitgangspunt bij uitstroom uit de opvang is 'Wonen Eerst': zoveel als mogelijk zelfstandig wonen, indien nodig met (intensieve) begeleiding. Wanneer zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is, streven we naar een geschikte vervolgplek die zoveel als mogelijk op regulier wonen lijkt.
- Als iemand zelfstandig kan wonen en afkomstig is uit een regiogemeente of van buiten de regio wordt iemand zo snel als mogelijk aangemeld bij het Regionaal Transferpunt voor uitstroom naar gemeenten in de regio. In aansluiting op het uitgangspunt terug naar de gemeente van herkomst, tenzij dit niet helpend is voor herstel.
- Indien een client in de eerste twee weken na aankomst in de dag- en nachtopvang niet kan aantonen dat hij zelfstandig zijn financiën kan beheren, dan wordt budgetbeheer ingezet.
- In de dag- en nachtopvang wordt gebruik gemaakt van een ervaringsdeskundige die een opleiding tot ervaringsdeskundige hebben afgerond.
- Dak- en thuislozen in de regio Breda worden door Centraal Onthaal, het loket voor (dreigend) dak- en thuislozen van de Gemeente Breda toegeleid naar de dag- en nachtopvang.
- Er wordt ingezet op het zo veel als mogelijk behouden, onderhouden of waar nodig opbouwen van een sociaal en versterkend netwerk. Dit werkt ondersteunend bij het vergroten van de zelfraadzaamheid van dak- en thuislozen.

4.2 Crisiswoningen

Mensen die hun thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving worden opgevangen in een crisiswoning en ontvangen begeleiding om te werken aan herstel. In een crisiswoning worden dak- en thuislozen opgevangen die met begeleiding in staat zijn om zelfstandig te wonen.

Doelen

- Voor rechthebbende dak- en thuislozen vanaf 18 jaar zijn voor eerste opvang crisiswoningen beschikbaar.
- De zorg- en ondersteuningsbehoefte van dak- en thuislozen is in beeld.
- Dak- en thuislozen stromen zo snel mogelijk door naar een passende woon- of vervolgplek.

Richtlijnen

- De crisiswoningen worden zo veel mogelijk regionaal gespreid.
- Dak- en thuislozen ontvangen integrale ondersteuning, worden gestimuleerd regie te houden of weer te krijgen over hun leven en worden gemotiveerd om te werken aan herstel.
- Budgetbeheer wordt ingezet.
- Iedere dak- en thuisloze staat ingeschreven bij een digitaal aanmeldloket voor (sociale) huurwoningen, zoals Klik voor Wonen en wordt gestimuleerd zelfstandig op zoek te gaan naar een woonplek.
- Alle inspanningen zijn erop gericht om dak- en thuislozen zo snel als mogelijk en binnen maximaal 3 maanden toe te leiden naar een passende woon- en of vervolgplek.
- Samen met iedere dak- en thuisloze die instroomt in een crisiswoning wordt 6 weken een ondersteuningsplan opgesteld.
- Wanneer iemand uit de crisiswoning uitstroomt naar zelfstandig wonen wordt de ondersteuning door dezelfde begeleider gecontinueerd, totdat passende ondersteuning op de nieuwe woonplek is georganiseerd. Deze overbrugging wordt maximaal 3 maanden ingezet en is zo kort als mogelijk.
- Het uitgangspunt bij uitstroom uit de opvang is 'Wonen Eerst': zoveel als mogelijk zelfstandig wonen, indien nodig met (intensieve) begeleiding. Wanneer zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is, streven we naar een geschikte vervolgplek die zoveel als mogelijk op regulier wonen lijkt.
- Als iemand zelfstandig kan wonen en afkomstig is uit een regiogemeente of van buiten de regio dan wordt iemand zo snel als mogelijk aangemeld bij het Regionaal Transferpunt voor uitstroom naar gemeenten in de regio. In aansluiting op het uitgangspunt terug naar de gemeente van herkomst, tenzij dit niet helpend is voor herstel.
- In de crisiswoning wordt gebruik gemaakt van een ervaringsdeskundige die een opleiding hebben afgerond.
- Dak- en thuislozen in de regio Breda worden door Centraal Onthaal, het loket voor (dreigend) dak- en thuislozen van de Gemeente Breda toegeleid naar de crisiswoning.
- Er wordt ingezet op het behouden, onderhouden of waar nodig opbouwen van een sociaal en versterkend netwerk. Dit werkt ondersteunend bij het vergroten van de zelfredzaamheid van dak- en thuislozen.

4.3 Opvang dak- en thuisloze jongeren

Dak- en thuisloze jongeren die hun thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving bieden we opvang en begeleiding aan.

Doelen

- Voor dak- en thuisloze jongeren in de leeftijd van 18 tot 27 jaar is passende opvang en integrale begeleiding beschikbaar.
- De zorg- en ondersteuningsbehoefte van dak- en thuisloze jongeren is in beeld.
- Dak- en thuisloze jongeren stromen zo snel mogelijk door naar een duurzame passende woon- of vervolgplek.

Richtlijnen

- Dak- en thuisloze jongeren ontvangen integrale ondersteuning, worden gestimuleerd regie te houden of weer te krijgen over hun leven en worden gemotiveerd om te werken aan herstel.
- Iedere dak- en thuisloze jongere staat ingeschreven bij een digitaal aanmeldloket voor (sociale) huurwoningen, zoals Klik voor Wonen en wordt gestimuleerd zelfstandig op zoek te gaan naar een woonplek.
- Samen met iedereen die instroomt in de opvang voor dak- en thuisloze jongeren wordt een ondersteuningsplan opgesteld.
- Alle inspanningen zijn erop gericht om dak- en thuisloze jongeren zo als snel mogelijk en binnen maximaal 3 maanden toe te leiden naar een passende woon- en of vervolgplek.

- Wanneer iemand uit de opvang dak- en thuisloze jongeren uitstroomt naar zelfstandig wonen wordt de ondersteuning door dezelfde begeleider gecontinueerd, totdat passende ondersteuning op de nieuwe woonplek is georganiseerd. Deze overbrugging wordt maximaal 3 maanden ingezet en is zo kort als mogelijk.
- Het uitgangspunt bij uitstroom uit de opvang is 'Wonen Eerst'; zoveel als mogelijk zelfstandig wonen, indien nodig met (intensieve) begeleiding. Wanneer zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is, streven we naar een geschikte vervolgplek die zoveel als mogelijk op regulier wonen lijkt.
- Als iemand zelfstandig kan wonen en afkomstig is van een regiogemeente of buiten de regio wordt iemand zo zelf als mogelijk aangemeld bij het Regionaal Transferpunt voor uitstroom naar gemeenten in de regio. In aansluiting op het uitgangspunt terug naar de gemeente van herkomst, tenzij dit niet helpend is voor herstel.
- Indien nodig wordt budgetbeheer ingezet.
- In de opvang voor dak- en thuisloze jongeren wordt gebruik gemaakt van een ervaringsdeskundige die een opleiding tot ervaringsdeskundige hebben afgerond.
- Dak- en thuisloze jongeren in de regio Breda worden door Centraal Onthaal, het loket voor (dreigend) dak- en thuislozen van de Gemeente Breda toegeleid naar de opvang voor dak- en thuisloze jongeren.
- Er wordt ingezet op het behouden, onderhouden of waar nodig opbouwen van een sociaal en versterkend netwerk. Dit werkt ondersteunend bij het vergroten van de zelfraadzaamheid van dak- en thuislozen.

4.4 Tussenvoorziening

Een tussenvoorziening is een tijdelijke woon/- opvangplek in groepsverband voor dak- en thuislozen. In een tussenvoorziening worden dak- en thuislozen opgevangen die met begeleiding in staat zijn om zelfstandig te wonen.

Doelen

- Voor rechthebbende dak- en thuislozen zijn tijdelijke woon-/opvangplekken in tussenvoorzieningen en integrale begeleiding beschikbaar.
- Dak- en thuislozen stromen zo snel mogelijk door naar een duurzame passende woonplek.

Richtlijnen

- De tussenvoorzieningen worden zo veel mogelijk regionaal gespreid, zijn tijdelijk en worden zodra er voldoende reguliere woonplekken beschikbaar zijn ook weer afgebouwd.
- Dak- en thuislozen ontvangen integrale ondersteuning, worden gestimuleerd regie te houden of weer te krijgen over hun leven en worden gemotiveerd om te werken aan herstel.
- Iedere dak- en thuisloze staat ingeschreven bij een digitaal aanmeldloket voor (sociale) huurwoningen, zoals Klik voor Wonen en wordt gestimuleerd zelfstandig op zoek te gaan naar een woonplek.
- Alle inspanningen zijn erop gericht om dak- en thuislozen zo snel mogelijk toe te leiden naar een passende woon- en of vervolgplek.
- Wanneer iemand uit de tussenvoorziening uitstroomt naar zelfstandig wonen wordt de ondersteuning door dezelfde begeleider gecontinueerd, totdat passende ondersteuning op de nieuwe woonplek is georganiseerd. Deze overbrugging wordt maximaal 3 maanden ingezet en is zo kort als mogelijk.
- Het uitgangspunt bij uitstroom uit de opvang is 'Wonen Eerst'; zoveel als mogelijk zelfstandig wonen, indien nodig met (intensieve) begeleiding. Wanneer zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is, streven we naar een geschikte vervolgplek die zoveel als mogelijk op regulier wonen lijkt.
- Als iemand zelfstandig kan wonen en afkomstig is uit een regiogemeente of van buiten de regio dan wordt iemand zo snel als mogelijk aangemeld bij het Regionaal Transferpunt voor uitstroom naar gemeenten in de regio. In aansluiting op het uitgangspunt terug naar de gemeente van herkomst, tenzij dit niet helpend is voor herstel.
- Indien nodig wordt budgetbeheer ingezet.
- In de opvang wordt gebruik gemaakt van een ervaringsdeskundige die een opleiding hebben afgerond.
- Dak- en thuislozen in de regio Breda worden door Centraal Onthaal, het loket voor (dreigend) dak- en thuislozen van de Gemeente Breda toegeleid naar de tussenvoorziening.
- Er wordt ingezet op het behouden, onderhouden of waar nodig opbouwen van een sociaal en versterkend netwerk. Dit werkt ondersteunend bij het vergroten van de zelfraadzaamheid van dak- en thuislozen.

